

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босна и Херцеговина

Predmet br.: S1 1 K 003833 13 Krž 6

Datum: donošenja 05.12.2013. godine
pismenog otpravka 25.03.2014. godine

Pred sudskim vijećem u sastavu: Sudija Mirko Božović, predsjednik vijeća
Sudija Tihomir Lukes, član
Sudija Mirza Jusufović, član

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE
protiv
MILORADA ŽIVKOVIĆA I DUŠKA TADIĆA

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Dževad Muratbegović

Branilac optuženog Milorada Živkovića:

Slaviša Prodanović

Branilac optuženog Duška Tadića:

Milenko – Vojo Radović

SADRŽAJ

UVOD I IZREKA.....	4
OBRAZLOŽENJE.....	4
I. TOK POSTUPKA	4
A. PRVOSTEPENA PRESUDA	4
B. ŽALBE I ODGOVORI	6
II. OPĆA RAZMATRANJA.....	8
III. ODLUKA U ODNOSU NA OPTUŽENOG MILORADA ŽIVKOVIĆA.....	8
A. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 297. ZKP BIH: BITNE POVREDE ODREDBI KRIVIČNOG POSTUPKA.....	8
1. Standardi za odlučivanje po žalbi	8
2. Bitna povreda odredbi krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH.....	10
3. Bitna povreda odredbi krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH .	12
4. Bitna povreda odredbi krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka h) i j) ZKP BiH.....	15
B. OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 299. ZKP BIH: POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE	18
1. Standardi za odlučivanje po žalbi	18
2. Žalba tužilaštva.....	20
3. Žalba odbrane optuženog Milorada Živkovića	21
C. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 298. ZKP BIH: POVREDE KRIVIČNOG ZAKONA	35
1. Standardi za odlučivanje po žalbi	35
2. Žalba tužilaštva.....	36
3. Žalba odbrane optuženog Milorada Živkovića	37
4. Nalazi Apelacionog vijeća.....	38
D. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 300. ZKP BIH: KRIVIČNOPRAVNA SANKCIJA.....	41
1. Standardi za odlučivanje po žalbi	41

2. Žalba tužilaštva	42
3. Žalba odbrane optuženog Milorada Živkovića	43
4. Nalazi Apelacionog vijeća	44
IV. ODLUKA U ODNOSU NA OPTUŽENOG DUŠKA TADIĆA.....	47
A. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 298. ZKP BIH: POVREDE KRIVIČNOG ZAKONA	47
1. Žalbeni navodi tužilaštva	47
2. Nalazi Apelacionog vijeća.....	49

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja, sastavljenom od sudije Mirka Božovića, kao predsjednika vijeća, te sudija Tihomira Lukeša i Mirze Jusufovića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika Neire Tatlić, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Milorada Živkovića i Duška Tadića, zbog krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 180. stav 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, odlučujući po žalbama, Tužilaštva Bosne i Hercegovine, broj T20 0 KTRZ 0000213 05 od 02.07.2013. godine i branioca optuženog Milorada Živkovića, advokata Slaviše Prodanovića, od 25.07.2013. godine, izjavljenim protiv presude Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 1 K 003833 10 Kri od 12.04.2013. godine, nakon održane sjednice vijeća, dana 05.12.2013. godine, u prisustvu tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine, Dževada Muratbegovića, optuženog Milorada Živkovića i njegovog branioca advokata Slaviše Prodanovića, te optuženog Duška Tadića i njegovog branioca advokata Milenka- Voje Radovića, na osnovu člana 310. stav 1. u vezi sa članom 313. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, donio je slijedeću

PRESUDU

Odbijaju se kao neosnovane žalbe Tužilaštva Bosne i Hercegovine i branioca optuženog Milorada Živkovića, te se presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 1 K 003833 10 Kri od 12.04.2013. godine **potvrđuje**.

OBRAZLOŽENJE

I. TOK POSTUPKA

A. PRVOSTEPENA PRESUDA

1. Presudom Suda Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Sud BiH), broj S1 1 K 003833 10 Kri od 12.04.2013. godine, optuženi Milorad Živković, za tačku I presude, oglašen je krivim za krivično djelo Zločini protiv čovječnosti progonom iz člana 172. stav 1. tačka h) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: KZ BiH) u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, te je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 6 (šest) godina.
2. Optuženom se navedenom presudom, u skladu sa članom 56. KZ BiH, u izrečenu kaznu zatvora uračunava vrijeme provedeno u pritvoru, i to od 16.12.2009. godine do 06.04.2012. godine, određen rješenjem Suda BiH, broj X-KRN-09/848 od 18.12.2009. godine, a ukinut rješenjem Suda BiH broj S1 1 K 003833 10 Kri (X-KR-09/848-1) od 05.04.2012. godine.
3. Optuženi je u smislu člana 188. stav 4. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ZKP BiH) oslobođen obaveze da naknadi troškove krivičnog postupka i paušala koji u cjelini padaju na teret budžetskih sredstava Suda.
4. Na osnovu člana 198. stav 2. ZKP BiH oštećeni su sa imovinskopравnim zahtjevom upućeni na parnicu.
5. Optuženi Milorad Živković, na osnovu člana 284. stav 1. tačka c) ZKP BiH, za tačku II presude, oslobođen je od optužbe da je počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH u vezi sa tačkama a), e) i i) istog člana KZ BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH.
6. Istovremeno, u odnosu na optuženog Milorada Živkovića, na osnovu člana 283. tačka b) ZKP BiH, za tačku III presude, odbijena je optužba da je počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH u vezi sa tačkom k) istog člana KZ BiH, a sve u vezi sa odredbom člana 180. stav 1. KZ BiH.
7. U odnosu na optuženog Duška Tadića, na osnovu člana 283. tačka d) ZKP BiH, za tačku IV presude, odbijena je optužba da je počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH, u vezi sa tačkama a), e) i i) istog člana KZ BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH.
8. Također, u odnosu na optuženog Duška Tadića, na osnovu člana 283. tačka b) ZKP BiH, za tačku V presude, odbijena je optužba da je počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH u vezi sa tačkom a) istog člana KZ BiH, a sve u vezi sa odredbom člana 180. stav 1. KZ BiH.

9. U smislu člana 189. stav 1. ZKP BiH troškovi krivičnog postupka u oslobađajućem i odbijajućem dijelu presude, pali su na teret budžetskih sredstava Suda.

10. Oštećeni su na osnovu člana 198. stav 3. ZKP BiH sa imovinskopравnim zahtjevom upućeni na parnicu.

B. ŽALBE I ODGOVORI

11. Protiv ove presude žalbu je izjavilo Tužilaštvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: tužilaštvo), i to zbog: bitne povrede odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona, nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o krivičnoj sankciji u odnosu na optuženog Milorada Živkovića; povrede krivičnog zakona u odnosu na optuženog Duška Tadića; sa prijedlogom da vijeće Apelacionog odjeljenja (u daljem tekstu: Apelaciono vijeće) žalbu uvaži, na način, da se odbijajući dio presude Suda BiH, broj S1 1 K 003833 10 Kri od 12.04.2013. godine, u odnosu na optuženog Duška Tadića, za radnje pod tačkom 1. i 1-ć) izreke presude i oslobađajući dio presude u odnosu na optuženog Milorada Živkovića, za radnje pod tačkom 1-ć) - lišenje druge osobe života (ubistvo) izreke presude ukine i održi pretres, kao i da se osuđujući dio presude u odnosu na optuženog Milorada Živkovića za radnje pod tačkom 1) izreke presude preinači u pravnoj ocjeni i pravnoj kvalifikaciji djela, tako da se radnje pod tačkom 1) izreke presude pravno kvalifikuju kao radnje krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH izvršenog progonom i to radnjama zatvaranjem ili drugim teškim oduzimanjem fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava i drugim nečovječnim djelima slične prirode, učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH i da se optuženom Miloradu Živkoviću za učinjeno krivično djelo iz člana 172. stav 1. tačke h) KZ BiH izvršenog progonom i to radnjama zatvaranjem ili drugim teškim oduzimanjem fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava i drugim nečovječnim djelima slične prirode, učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja, izrekne kazna zatvora u dužem trajanju bez primjene odredaba o ublažavanju kazne iz člana 49. KZ BiH.

12. Protiv ove presude žalbu je izjavio i advokat Slaviša Prodanović, branilac optuženog Milorada Živkovića, i to zbog: bitne povrede odredaba zakona o krivičnom

postupku, povrede krivičnog zakona, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da Apelaciono vijeće uvaži žalbu, ukine pobijanu presudu u smislu člana 315. stav 1. ZKP BiH i odredi održavanje pretresa.

13. Na izjavljenu žalbu tužilaštva, odgovor je dostavio branilac optuženog Milorada Živkovića, advokat Slaviša Prodanović, sa prijedlogom da Apelaciono vijeće žalbu tužilaštva odbije kao neosnovanu. Odgovor je također dostavio i branilac optuženog Duška Tadića, advokat Milenko-Vojo Radović, sa prijedlogom da Apelaciono vijeće žalbu tužilaštva odbije kao neosnovanu i u cijelosti potvrdi prvostepenu presudu u odnosu na ovog optuženog.

14. Na sjednici Apelacionog vijeća, održanoj dana 05.12.2013. godine, u smislu člana 304. ZKP BiH, tužilaštvo je ukratko izložilo žalbu, te istaklo da ostaje kod izjavljene žalbe, sa izmjenom da umjesto prigovora povrede krivičnog zakona iz člana 298. stav 1. tačka c) ZKP BiH u odnosu na optuženog Milorada Živkovića, treba da stoji povreda člana 298. stav 1. tačka a) ZKP BiH. Kratke žalbene navode je iznijela i odbrana optuženog Milorada Živkovića, te istakla da u cijelosti ostaje kod izjavljene žalbe, što je podržao i sam optuženi. Optuženi je dodao da je bio načelnik i drago mu je zbog toga, te da su mnogi sugrađani bili zadovoljni. Istakao je da su od strane prvostepenog vijeća samo ocijenjene izjave koje idu protiv njega, te da nije kriv za inkriminacije koje mu se stavljaju na teret.

15. Tužilaštvo je podneskom, broj T20 0 KTRZ 0000213 05 od 01.08.2013. godine, predložilo da se žalba branioca optuženog Milorada Živkovića odbije kao neosnovana.

16. Odgovore na žalbu tužilaštva su u kratkim crtama iznijeli i branioci optuženih Milorada Živkovića i Duška Tadića, sa prijedlogom da se žalba tužilaštva odbije kao neosnovana.

17. Nakon što je ispitalo pobijanu presudu u granicama istaknutih žalbenih prigovora, u skladu sa odredbom člana 306. ZKP BiH, Apelaciono vijeće je donijelo odluku kao u izreci, iz slijedećih razloga:

II. OPĆA RAZMATRANJA

18. Prije obrazloženja za svaki istaknuti žalbeni prigovor, Apelaciono vijeće napominje da je obaveza žalioaca da u skladu sa odredbom iz člana 295. stav 1. tačke b) i c) ZKP BiH, u žalbi navede kako pravni osnov za pobijanje presude, tako i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog prigovora.

19. Budući da Apelaciono vijeće na osnovu odredbe iz člana 306. ZKP BiH presudu ispituje samo u granicama žalbenih navoda, obaveza je podnosioca žalbe da žalbu sastavi tako da ista može poslužiti kao osnova za ispitivanje presude.

20. U tom smislu, podnosilac žalbe mora konkretizovati žalbene osnove iz kojih pobija presudu, precizirati koji dio presude, dokaz ili postupak suda osporava, te navesti jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor.

21. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, jednako kao i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku prvostepenog postupka bez preciziranja na koji žalbeni osnov se podnosilac žalbe poziva, nije valjana osnova za ispitivanje prvostepene presude. Zbog ovih zakonom definisanih razloga Apelaciono vijeće odbilo je kao neosnovane neobrazložene i nejasne žalbene prigovore.

III. ODLUKA U ODNOSU NA OPTUŽENOG MILORADA ŽIVKOVIĆA

A. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 297. ZKP BIH: BITNE POVREDE ODREDBI KRIVIČNOG POSTUPKA

1. Standardi za odlučivanje po žalbi

22. U skladu sa članom 296. ZKP BiH, presuda se može pobijati zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka definisane su članom 297. ZKP BiH.

23. S obzirom na težinu i značaj počinjenih povreda postupka, ZKP BiH pravi razliku između onih povreda koje, ako se utvrdi da postoje, stvaraju neoborivu pretpostavku da su negativno utjecale na valjanost izrečene presude (apsolutno bitne povrede) i povreda kod kojih se, u svakom konkretnom slučaju, ostavlja na ocjenu sudu da li je ustanovljena povreda postupka imala ili mogla imati negativan utjecaj na valjanost presude (relativno bitne povrede).

24. Apsolutno bitne povrede ZKP BiH taksativno su pobrojane u tačkama a) do k) stava 1. člana 297. ZKP BiH.

25. Ukoliko bi Apelaciono vijeće našlo da postoji neka od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, obavezno je da, u skladu sa odredbom iz člana 315. stav 1. tačka a) ZKP BiH, ukine prvostepenu presudu, izuzev u slučajevima iz člana 314. stav 1. ZKP BiH.

26. Za razliku od apsolutnih, relativno bitne povrede nisu taksativno pobrojane u zakonu, već postoje u slučaju kada sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude, nije primjenio ili je nepravilno primjenio koju odredbu zakona o krivičnom postupku, ali samo ukoliko je to bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

27. U odnosu na navode da je povreda načela krivičnog postupka mogla imati negativan utjecaj na donošenje zakonite i pravilne presude, nije dovoljno da podnosilac žalbe jednostavno tvrdi da se procesna povreda hipotetički mogla negativno odraziti na donošenje zakonite i pravilne presude, već će Apelaciono vijeće zaključiti da se povreda načela krivičnog postupka desila samo ako podnosilac žalbe pokaže da je ona materijalne prirode i da se ne može zaključiti da navedena povreda nije negativno utjecala na donošenje zakonite i pravilne presude. Naime, kada Apelaciono vijeće smatra da je donesena zakonita i pravilna presuda bez obzira na povredu postupka takve prirode, Apelaciono vijeće će zaključiti da član 297. stav 2. ZKP BiH nije prekršen.

2. Bitna povreda odredbi krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH

(a) Žalba tužilaštva

28. Povredu člana 297. stav 2. ZKP BiH tužilaštvo nalazi prvenstveno u činjenici da pretresno vijeće u toku glavnog pretresa nije pravilno primijenilo odredbu člana 78. stav 1. i 2. tačka c) ZKP BiH, tako što na glavnom pretresu nije prihvatilo prijedlog tužilaštva za čitanje izjave optuženog Milorada Živkovića, broj KT-RZ-40/05 od 16. i 17.12.2009. godine. Prema riječima tužilaštva tačno je da je iskaz osumnjičenog Milorada Živkovića, tužiocu bio dostupan još u fazi istrage, ali taj dokaz – iskaz osumnjičenog, tužilac može koristiti u bilo kojoj fazi glavnog pretresa, pa je stoga zaključak prvostepenog vijeća, da je neprimjereno u fazi glavnog pretresa kada se predlažu i izvode dokazi replike i dodatni dokazi, proizvoljan i neutemeljen, te je u suprotnosti sa odredbom člana 78. stav 2. tačka c) ZKP BiH. Naime, navedena izjava odnosi se, između ostalog, i na izvršenje ubistava lica zatočenih u Lovačkom domu na Mostini, za koje je optuženi Živković saznao neposredno od svojih policajaca. Navedena činjenica, prema navodima tužilaštva, sama po sebi predstavlja bitan elemenat u pogledu pravilnog utvrđivanja svih okolnosti za donošenje pravilne presude u pogledu krivičnog djela opisanog pod tačkom 1-ć) izmijenjene optužnice - radnje krivičnog djela lišenje druge osobe života (ubistvo), tim prije što je sadržaj izjave osumnjičenog Milorada Živkovića potvrđen i izjavama saslušanih svjedoka KRAJ-280, Himze Čolaka, Semke Čolak i drugih, bez obzira što je u odnosu na optuženog Duška Tadića za krivično djelo pod tačkom 1-ć) optužba odbijena.

29. Kao posljedica neprihvatanja izjave optuženog Milorada Živkovića, date u toku istrage, sudsko vijeće je izvelo pogrešan zaključak, te je oslobodilo od odgovornosti optuženog Živkovića za krivično djelo opisano pod tačkom 1-ć) izmijenjene optužnice. Naime, prema žalbenim navodima tužilaštva, činjenica da nije utvrđena odgovornost izvršilaca ubistva zatočenih lica u Lovačkom domu na Mostini ne oslobađa od odgovornosti optuženog Milorada Živkovića za neprijavlivanje krivičnog djela ubistva nadležnim vojnim organima, a u prilog čemu stoji i svjedočenje vještaka dr. Mile Matijevića koji je u svom svjedočenju potvrdio podatak da je optuženi Živković istog dana bio upoznat sa predmetnim događajem, kao i sa njegovim izvršiocima.

(b) Nalazi Apelacionog vijeća

30. Bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH, odnosno relativno bitna povreda, postoji ako sud za vrijeme pripremanja glavnog pretresa ili u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude nije primjenio ili je nepravilno primjenio koju odredbu ZKP BiH, a to je bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

31. Kada je u pitanju relativno bitna povreda odredaba krivičnog postupka potrebno je da se žalbom ukazuje ne samo na radnje i propuste u kojima se ogleda neprimjenjivanje ili nepravilno primjenjivanje određene odredbe procesnog zakona, nego i da se žalbom ukazuje i u kom smislu i zbog čega je to bilo ili moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude. U protivnom, ispitivanje o tome da li je učinjena relativno bitna povreda odredaba krivičnog postupka bi se pretvorilo u ispitivanje po službenoj dužnosti.

32. U tom smislu ovo Vijeće nalazi da žalba tužilaštva nije uspješno dokazala da je prvostepeno vijeće usljed propusta, na koje žalba ukazuje, donijelo nezakonitu i nepravilnu presudu, iz kog razloga su navedeni žalbeni prigovori odbijeni kao neosnovani.

33. Nakon izvršene ocjene žalbenih navoda tužilaštva, Apelaciono vijeće prije svega ističe da sud ima pravo da odluči koji dokazi su relevantni za predmetni krivični postupak, odnosno koji bi dokazi doprinijeli utvrđivanju istine u konkretnom slučaju, te da ih prihvati, kao i da ne provede sve predložene dokaze ukoliko isti nemaju značaja za predmet ili su nepotrebni.

34. Tužilaštvo je izjavom optuženog Milorada Živkovića htjelo dokazati da je optuženi Živković boravio na Mostini nekoliko sati nakon ubistva u Lovačkom domu, da je o ubistvu saznao od policajca Siniše Vujovića i da je u rad SJB Čajniče bilo uključen određeni broj penzionisanih policajaca.

35. Tačno je, kako se žalbom ukazuje, da je iskaz tada osumnjičenog Milorada Živkovića dopušten kao dokaz na glavnom pretresu i da bez njegove saglasnosti može biti pročitani i korišten na glavnom pretresu, jer je izjava bila navedena na str. 50. optužnice, ali istovremeno ovo Vijeće ukazuje na zakonsku formulaciju „*može biti pročitani*“, što ukazuje da je sudu ostavljeno na odluku da li je taj dokaz potreban i relevantan za predmetni krivični postupak.

36. Stoga, navode iz pobijane presude da čitanje iskaza svjedoka Milorada Živkovića nije prihvaćeno od strane prvostepenog vijeća iz razloga što je neprimjereno da se u toj fazi uvodi navedeni dokaz, jer je isti bio dostupan tužiocu još u istrazi, ovo Vijeće nalazi djelimično osnovanim.

37. Naime, predmetni iskaz je mogao biti uveden u dokaznu građu u bilo kojoj fazi postupka ukoliko sud smatra da bi taj dokaz bitno utjecao na pravilno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja, a sve u cilju sprečavanja bespotrebnog odugovlačenja postupka.

38. Ovo Vijeće nalazi da prvostepeno vijeće nije počinilo bitnu povredu odredbi krivičnog postupka kada nije prihvatilo izjavu optuženog Milorada Živkovića, koju je dao u istrazi, s obzirom da tužilaštvo nije ubijedilo prvostepeno vijeće, kao ni Apelaciono vijeće argumentima u žalbi, da bi navedena izjava u bitnom utjecala na činjenična utvrđenja iz pobijane presude.

39. Činjenica da prvostepeno vijeće nije prihvatilo dokazni prijedlog tužilaštva, ne čini prvostepenu presudu manjkavom i nepotpunom, već jasnom i koncentrisanom na bitne elemente krivičnog djela za koje se optuženom sudi. Naime, tužilac u svojoj žalbi osim subjektivnog uvjerenja da bi ovaj dokaz utjecao na odluku suda u pogledu oslobađajućeg dijela pobijane presude, ne obrazlaže svoje argumente činjenično.

40. Tokom glavnog pretresa prvostepeno vijeće nije počinilo povredu zakona koja bi imala karakter bitne povrede odredbi krivičnog postupka u smislu odredbe člana 297. stav 2. ZKP BiH, niti pobijana presuda sadrži manjkavosti koje bi imale takav karakter, što sve u konačnici upućuje na zaključak da su žalbeni prigovori, istaknuti u tom pravcu, neosnovani.

3. Bitna povreda odredbi krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH

(a) Žalba odbrane optuženog Milorada Živkovića

41. Bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, i to člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH, odbrana optuženog Milorada Živkovića nalazi u činjenici da je presuda nerazumljiva i kontradiktorna, prvenstveno zbog toga što je optuženi Živković oglašen krivim da je

počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti progonom iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, dok je kroz obrazloženje presude vidljivo da je optuženi pojedinačno naređivao zatvaranje civila bošnjačke nacionalnosti i lično učestvovao u tome. Iako presuda detaljno obrazlaže zatvaranje civila i učešće optuženog Živkovića u njima on ipak nije oglašen krivim za radnje zatvaranja iz člana 172. stav 1. tačka e) u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, za koje je optužen.

42. Nadalje, povreda se ogleda i u članu 290. tačka 7. ZKP BiH zbog toga što sud u presudi nije dao jasne i valjane razloge koje činjenice uzima kao dokazane, a koje ne, zašto nekim svjedocima vjeruje, a nekima ne vjeruje, niti sadrži obrazloženje u tom pogledu.

(b) Nalazi Apelacionog vijeća

43. Apsolutno bitna povreda odredbi krivičnog postupka u skladu sa članom 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH postoji kada prvostepena presuda, kao formalni sudski akt, sadrži određene nedostatke u izreci i obrazloženju, koji su po svojoj prirodi takvi, da onemogućavaju ispitivanje njene zakonitosti i pravilnosti. Bitna povreda odredbi krivičnog postupka u smislu ove tačke postoji i u slučaju ako prvostepena presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama.

44. Nakon detaljne i sveobuhvatne analize izreke pobijane presude, Apelaciono vijeće je ocijenilo da je ona dovoljno jasna i razumljiva, te da joj razlozi iz obrazloženja nisu protivrječni. Ovo Vijeće ocjenjuje da su forma i sadržaj presude u skladu sa odredbama procesnog zakona, te da ni u tom pogledu nije bilo kršenja zakona.

45. Naime, ovo Vijeće ne nalazi osnovanim žalbeni prigovor da je izreka pobijane presude nerazumljiva i kontradiktorna obrazloženju, iz razloga što činjenični opis krivičnog djela iz izreke presude odgovara pravnoj kvalifikaciji krivičnog djela, tj. da je optuženi Milorad Živković počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, i to zatvaranjem ili teškim oduzimanjem fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava. Stoga, prigovor da u izreci presude nije eksplicitno navedena tačka e) navedenog člana, nego je dat zakonski opis radnji iz te tačke, ne predstavlja bitnu povredu na koju se žalbom ukazuje. Nasuprot

žalbenim navodima, pobijana presuda u paragrafu 224. sadrži valjano obrazloženje zašto je na taj način kvalifikovalo radnje optuženog, koju argumentaciju prihvata i ovo Vijeće.

46. U tom smislu ovo Vijeće također nalazi da obrazloženje pobijane presude sadrži adekvatnu i dostatnu argumentaciju u pogledu radnji zatvaranja ili teškog oduzimanja fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava, kako to proizlazi iz činjeničnog opisa u optužnici i za koje krivično djelo je izrekom pobijane presude i oglašen krivim.

47. Razmatrajući navedeni žalbeni prigovor, Apelaciono vijeće je došlo do zaključka da je prvostepeno vijeće dalo pravilnu i sveobuhvatnu argumentaciju u pobijanoj presudi, kojom u cijelosti potvrđuje činjenične navode iz izreke presude, čime se ukazuje neosnovanim žalbeni prigovor odbrane.

48. Apelaciono vijeće je cijeneći žalbene prigovore odbrane također našlo da su u pobijanoj presudi dati razlozi o odlučnim činjenicama relevantnim za presuđivanje u ovoj krivičnopravnoj stvari, uz detaljnu i iscrpnu analizu svih dokaza kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj povezanosti. Međutim u presudi se osvrtao na one dokaze koji su relevantni za donošenje odluke, te je u obrazloženju odluke iznosilo zaključke o činjenicama koje su od suštinske važnosti za odluku. To što zaključci prvostepenog vijeća ne idu u prilog odbrani optuženog ne znači da isti nisu osnovani i utemeljeni na dokaznoj građi.

49. Iz naprijed navedenih razloga, Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće primjenom principa slobodne ocjene dokaza, iz člana 15. ZKP BiH, pravilno ocijenilo sve dokaze izvedene na glavnom pretresu, kako iskaze svjedoka, tako i materijalne dokaze, te da je u obrazloženju pobijane presude posebnu pažnju poklonilo dokazima koji su se po svom značaju i kvaliteti isticali, odnosno koji su bili od presudnog značaja za utvrđivanje odlučnih činjenica i donošenje konačne odluke u pogledu krivice optuženog.

50. Stoga, žalbeni prigovor da izostaje ocjena dokaza i činjenica koje idu u korist optuženog, ovo Vijeće odbija kao neosnovan, s tim da će detaljnije ispitati navedeni žalbeni prigovor u dijelu presude koji se odnosi na činjenično stanje iz pobijane presude.

51. Slijedom navedenog, Apelaciono vijeće nalazi da žalba odbrane nije osnovano ukazala da je pobijana presuda nepravilna i nezakonita, te shodno tome ovo Vijeće zaključuje da prvostepeno vijeće nije povrijedilo odredbu člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH.

4. Bitna povreda odredbi krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka h) i j) ZKP

BiH

(a) Žalba odbrane optuženog Milorada Živkovića

52. Prema navodima odbrane optuženog Milorada Živkovića, presudom je povrijeđen identitet optužnice u toj mjeri da ta povreda predstavlja apsolutno bitnu povredu ZKP BiH, budući da je prvostepeni sud izvršio „intervenciju“ u činjeničnom supstratu tačke 1. optužnice tužilaštva (paragraf 231. presude), tako što je ispustio imena nekih oštećenih, i to Mehe Durovića i Safeta Kulelije za koje je tužilac tvrdio da su lišeni slobode po naređenju optuženog, kao i izostavljanje lica Saliha Čolaka i Fehima Čolaka za koje je tužilac tvrdio da su lišeni slobode lično od strane optuženog Živkovića i koje vezuje za događaj izvođenja iz autobusa u Pljevljima, za šta je optuženi tačkom II izreke presude, tačka 1-ć), oslobođen od optužbe.

53. Odbrana ističe da se u izreku presude ne mogu unositi nove riječi i pojmovi kojih nema u optužnici, jer izreka presude dobija sasvim drugi smisao. Također tvrdi da prvostepena presuda nije izostavljala samo imena, jer da je samo to uradila ne bi bio povrijeđen identitet optužnice.

54. Povreda identiteta optužnice postoji i u pogledu spajanja činjeničnog supstrata tački 1-a), 1-b), 1-c) i 1-f) sa tačkom 1. tako da egzistira samo jedna tačka, zbog čega je činjenična radnja presude dobila sasvim drugi smisao (paragraf 232. presude). Odbrana navodi da je u pomenutim tačkama optužnice optuženom Živkoviću stavljeno na teret više radnji izvršenja krivičnih djela, a u izreci presude optuženi Živković nije oglašen krivim za ove radnje, a nije ni oslobođen, tako da je presuda nejasna. Prema tvrdnjama odbrane, presuda je nejasna i zbog toga što u njoj nema ni jedne jedine riječi šta predstavljaju radnje po tačkama e), a), f), i) i k) optužnice, a u izreci presude se mora navesti zakonski naziv krivičnog djela (član 290. tačka 4. u vezi sa članom 285. stav 1. tačka b)).

(b) Nalazi Apelacionog vijeća

55. Razmatrajući žalbeni prigovor odbrane optuženog Milorada Živkovića da je pobijanom presudom povrijeđen identitet optužnice, Apelaciono vijeće najprije ukazuje na odredbu člana 280. stav 1. ZKP BiH, kojom je propisano da se presuda može odnositi samo na osobu koja je optužena i samo na djelo koje je predmet optužbe sadržane u potvrđenoj optužnici. U tom smislu zakon zahtijeva postojanje subjektivnog i objektivnog identiteta između optužbe i presude. Pitanje subjektivnog identiteta presude i optužbe rješava se provjerom identiteta osobe u pogledu koje je proveden krivični postupak i donesena prvostepena presuda. Objektivni identitet djela je sačuvan ukoliko je djelo u presudi isto ili samo drugačije od onog iz optužbe, ali nikada ne smije biti teže za optuženog od onog iz optužbe.

56. S tim u vezi, ukoliko se uporedi činjenični opis izmijenjene optužnice, broj T20 0 KTRZ 0000213 05 od 10.10.2012. godine, sa činjeničnim opisom sadržanim u izreci pobijane presude, jasno proizlazi da prvostepeno vijeće nije izmijenilo činjenični opis radnje krivičnog djela koje se optuženom Miloradu Živkoviću stavlja na teret na način da je optuženom na teret stavio veću kriminalnu količinu od one iz optužnice.

57. Da je prvostepeno vijeće samo preciziralo činjenični opis iz optužnice nakon okončanja dokaznog postupka, jasno ukazuju i navodi iz pobijane presude da je prvostepeno vijeće izvršilo intervenciju u činjeničnom supstratu tačke 1. optužnice tako što je izostavilo imena nekih oštećenih za koje je tužilac tvrdio da su lišeni slobode po naređenju optuženog. Ispuštajući imena lica Mehe Durovića i Safeta Kulalije, prvostepeno vijeće je izvršilo navedenu intervenciju s obzirom da tačka 1. optužnice predstavlja preciziranje radnje počinjenja optuženog prema pojedinim oštećenim, a djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH za koje ga je sud oglasio krivim, optuženi je učinio prema civilnom bošnjačkom stanovništvu opštine Čajniče. Nadalje, iz činjeničnog djela tačke 1., prvostepeno vijeće je izostavilo i lica Saliha Čolaka i Fehime Čolak, za koja tužilac navodi da ih je optuženi Živković lično lišio slobode, s obzirom da se njihova imena vezuju za događaj izvođenja iz autobusa u Pljevljima, za koji ga je prvostepeno vijeće oslobodilo od optužbe.

58. Osim toga prvostepeno vijeće je izvršilo spajanje činjeničnog supstrata tačaka 1-a), 1-b), 1-c) i 1-f) sa tačkom 1., tako da u izreci presude egzistira kao jedna tačka. Kako je navedeno u pobijanoj presudi očigledno je da radnje iz tačke 1-a), 1-b), 1-c), 1-f)

vremenski i činjenično slijede tačku 1. Naime, u tački 1. je tužilac generalno opisivao zarobljavanje civila, a u slijedećim tačkama tužilac ponovno navodi ulogu optuženog Živkovića prilikom lišavanja slobode lica iz tačke 1., te opisuje šta se dalje dešavalo sa zatočenim civilima u kontejnerima na Mostini, odnosno premlaćivanje istih od strane pripadnika paravojsne formacije "Plavi orlovi", Miluna Kornjače, vojnika Vuka i vojnika Novice Todorovića zv. "Serdar".

59. Stoga, da bi izbjeglo ponavljanje, prvostepeno vijeće je iz činjeničnog dijela ispustilo radnje optuženog Miluna Kornjače, vojnika Vuka i vojnika Serdara koje su se odnosile na premlaćivanje zatvorenih u zatočeničkim objektima smatrajući da je isto već navedeno u opštem dijelu sintaksom *"civile bošnjačke predaju stražarima u zatočeničke objekte u kojima su pripadnici bošnjačkog stanovništva u opštini Čajniče nezakonito zatvarani i premlaćivani"*, te pod tačkom 1. izreke presude dodalo sintaksu *"dok su neke među kojima Salih Čolaka, Mehmeda Trgo, Hajrudina Trgo i Mirzeta Čolaka premlaćivali"*, gdje je u tačkama 1-a), 1-b), 1-c) i 1-f) bio detaljno naveden način premlaćivanja.

60. Shodno tome, pravilnom se ukazuje argumentacija iz pobijane presude da dokazi provedeni na glavnom pretresu ne pružaju dovoljno osnova da bi pretresno vijeće u cijelosti prihvatilo činjenični opis iz optužnice, bez prethodnih korekcija koje idu u korist optuženog, kako mu na teret ne bi bilo stavljeno nešto što nije dokazano isključujući svaku razumnu sumnju i što su počinili drugi saoptuženi u ovom događaju. U tom smislu je prvostepeno vijeće pravilno razdvojilo osuđujući i oslobađajući dio u odnosu na optuženog Milorada Živkovića, kao i radnje saoptuženih, a da nije povrijedilo identitet optužbe.

61. S tim u vezi, Apelaciono vijeće ističe da objektivni i subjektivni identitet optužbe i presude nije doveden u pitanje kada se potpunije i preciznije odredi činjenični opis djela, kao što je to učinilo prvostepeno vijeće u izreci pobijane presude. Stoga, intervencija koju je izvršilo prvostepeno vijeće u tom pogledu ima karakter izmjene koja precizira postojeće činjenično stanje, te ne mijenja smisao činjeničnog opisa iz optužnice, kako to neosnovano tvrdi odbrana.

62. Nadalje, bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji kada sud svojom presudom nije potpuno riješio predmet optužbe. Zakonska je obaveza suda da optužbu riješi u cjelini, pod čim se podrazumjeva da svojom presudom obuhvati sve optužene i sva djela iz potvrđene, odnosno na glavnom pretresu izmijenjene optužnice. Predmet optužbe se može riješiti samo izrekom presude, a da li je to učinjeno ocjenjuje se na osnovu objektivnog kriterijuma, i to tako što se jednostavno porede činjenični opisi svih djela iz

podnesene, odnosno na glavnom pretresu izmijenjene optužnice i donesene presude. Primjena takvog objektivnog kriterijuma je potpuno razumljiva, jer je presuđena stvar samo ono što je navedeno u izreci presude, i samo to obavezuje.

63. Primjenjujući navedeni objektivni kriterij na konkretan slučaj, Apelaciono vijeće nalazi da odbrana optuženog neosnovano ukazuje na ovu povredu procesnog zakona, s obzirom da se, nakon izvršenog uvida u činjenični opis potvrđene optužnice i izreke pobijane presude, ukazuje nespornim da je predmet opuzbe u cijelosti riješen u odnosu na optuženog Milorada Živkovića.

64. Slijedom navedenog, žalbeni razlozi i navodi branioca optuženog u pogledu povrede identiteta optužbe u cijelosti su neosnovani.

B. OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 299. ZKP BIH: POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

1. Standardi za odlučivanje po žalbi

65. Standard koji Apelaciono vijeće treba primjeniti prilikom preispitivanja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost (osnovanost).

66. Apelaciono vijeće će prilikom razmatranja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja utvrditi da li bi jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao do tog zaključka isključujući svaku razumnu sumnju. Neće svaka činjenična greška biti razlog da Apelaciono vijeće ukine presudu, nego samo ona greška koja je uzrokovala nepravilnu presudu što se kvalifikuje kao krajnje nepravičan ishod sudskog postupka, kao u slučaju kada je optuženi osuđen uprkos nedostatku dokaza o biću krivičnog djela.

67. Prilikom utvrđivanja da li je zaključak prvostepenog vijeća bio opravdan Apelaciono vijeće će krenuti od načela da se ne treba olako upuštati u narušavanje činjeničnog stanja koje je utvrdilo prvostepeno vijeće. Apelaciono vijeće ima na umu, kao opšte načelo da je zadatak da sasluša, provjeri i odmjeri dokaze izvedene na glavnom pretresu prvenstveno u diskrecionoj nadležnosti prvostepenog vijeća. Stoga Apelaciono

vijeće mora iskazati određeno uvažavanje u pogledu činjeničnog stanja koje je utvrdilo prvostepeno vijeće.

68. Apelaciono vijeće može vlastitim nalazom zamijeniti utvrđenje prvostepenog vijeća samo ako jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima ne bi mogao donijeti takvu presudu, kada dokazi na koje se oslanjalo prvostepeno vijeće ne bi mogli biti prihvaćeni od strane bilo kojeg objektivnog suda ili kada je ocjena dokaza "potpuno pogrešna."

69. Članom 299. ZKP BiH propisano je kada se presuda može pobijati zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Odlučne činjenice se utvrđuju neposredno pomoću dokaza, ili posredno iz drugih činjenica (indicija ili kontrolnih činjenica). Samo one činjenice koje su sadržane u presudi mogu se smatrati da postoje, te bez obzira što odlučne činjenice postoje, u presudi se uvijek moraju dati razlozi o njihovom postojanju. U suprotnom nema utvrđenog činjeničnog stanja (nepotpuno utvrđeno činjenično stanje). Ukoliko neka odlučna činjenica nije utvrđena onako kako je zaista postojala u stvarnosti nekog događaja, onda postoji pogrešno utvrđeno činjenično stanje.

70. U odnosu na neposredne i posredne dokaze Ustavni sud Bosne i Hercegovine naglašava da dokazivanje činjenica putem posrednih dokaza nije samo po sebi u suprotnosti sa načelom pravičnog suđenja, u skladu sa članom 6. stav 1. EKLJP.¹ Međutim, dokazanost činjenice putem posrednih dokaza mora se utvrditi isključujući svaku razumnu sumnju, gdje mora postojati čvrsta i logična povezanost tako da činjenični zaključak prvostepenog vijeća bude jedini mogući zaključak na osnovu dokaza. Kriterij koji se primjenjuje jeste razumna sumnja. Vrlo rijetko se činjenica može dokazati isključujući svaku razumnu sumnju. Svakako, kao kada se sastave svi dijelovi neke slagalice, ponekad posredni dokazi mogu biti uvjerljiviji od svjedočenja neposrednog očevica koje može biti podložno varljivosti ljudske percepcije.

---

¹M.Š., AP-661/04 (Ustavni sud BiH), Odluka o prihvatljivosti i meritumu od 22. aprila 2005. godine, para. 36.

2. Žalba tužilaštva

71. Nepotpuno utvrđeno činjenično stanje u odnosu na radnje krivičnog djela lišenje druge osobe života (ubistvo) pobliže opisane pod tačkom 1-ć) izmijenjene optužnice u odnosu na optuženog Milorada Živkovića, tužilaštvo vidi u tome što prvostepeno vijeće nije kao dodatni dokaz tužilaštva prihvatilo zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Milorada Živkovića, broj KT-RZ-40/05 od 16. i 17.12.2009. godine.

72. Tužilaštvo smatra da je izjava osumnjičenog Milorada Živkovića data u toku istrage kod tužilaštva na okolnosti krivičnog djela lišenje druge osobe života (ubistvo) zatočenih lica u Lovačkom domu na Mostini, važan dokaz za pravilno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja u odnosu na krivično djelo lišenje druge osobe života (ubistvo).

73. Tužilaštvo također smatra da je prvostepeno vijeće propustilo da u tom pogledu da određenije i jasnije razloge kojima se rukovalo kada nije prihvatilo prijedlog tužilaštva za čitanje izjave osumnjičenog Milorada Živkovića date u toku istrage. Naime, nije dovoljno samo reći da u ovoj fazi nije primjereno uvoditi iskaze osumnjičenog Milorada Živkovića iz razloga što je isti bio dostupan tužiocu još u istrazi.

(a) Nalazi Apelacionog vijeća

74. Apelaciono vijeće je u dijelu presude koji se odnosi na bitne povrede odredbi krivičnog postupka našlo neosnovanim prigovor tužilaštva koji se odnosi na izjavu optuženog Milorada Živkovića datu u istrazi, iz razloga što nije dokazano od strane tužilaštva da bi navedena izjava sve i da je bila prihvaćena na glavnom pretresu utjecala na odluku suda o krivici optuženog za radnje opisane u tački 1-ć) izmijenjene optužnice.

75. S obzirom da žalba ne iznosi nikakve dodatne razloge, koje već ranije nije navela, a koji bi se odnosili na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, Apelaciono vijeće nije bilo u mogućnosti detaljnije analizirati pobijanu presudu u tom dijelu.

76. Stoga, ovo Vijeće prihvata zaključak prvostepenog vijeća da s obzirom da pobijanom presudom nije utvrđena odgovornost za zločine učinjene u Lovačkom Domu na Mostini, niti jednog lica, niti je utvrđeno ko je sve u tome učestvovao, nemoguće je, prema

navodima prvostepenog vijeća, optuženog Milorada Živkovića naći odgovornim za neprijavlivanje lica koja su to uradila, te je s obzirom na navedene razloge, primjenjujući princip *in dubio pro reo*, oslobodilo optuženog Milorada Živkovića od optužbe za tačku 1-ć) izmijenjene optužnice.

77. Dakle, kako žalba tužilaštva ne sadrži obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog prigovora, to je ovo Vijeće navedeni žalbeni prigovor odbilo kao neosnovan.

3. Žalba odbrane optuženog Milorada Živkovića

78. Kako se navodi u žalbi, u prvobitnim optužnicama se ne pominje zaštićeni svjedok M1 kao osoba koja je lišena slobode, niti je optuženom Živkoviću bilo stavljeno na teret njegovo hapšenje, već je to urađeno u izmijenjenoj optužnici. S obzirom da je nesporno da je zaštićeni svjedok M1 bio vojno lice, optuženi Živković sve i da je bio kritične večeri na Mostini, prema tvrdnjama odbrane, nije imao nikakve ingerencije nad vojnim licem. I u vrijeme mira nadležnosti između vojske i policije su strogo definisane i razdvojene, tako da policija ne može vršiti uviđaje, niti privoditi vojna lica. Tako je i u vrijeme ratnih dešavanja, što u ostalom proizlazi iz nalaza i mišljenja vještaka Mile Matijevića. Svjedok M1 je potvrdio da je tu večer došlo vojno terensko vozilo iz koga je izašlo 4 do 5 vojnika. Kako je nesporno da je zaštićeni svjedok M1 nakon provjere pušten kući, ove radnje sve i da ih je preduzeo optuženi Živković, prema mišljenju odbrane, ne mogu se podvesti pod radnje izvršenja krivičnog djela.

79. U odnosu na hapšenje Hamzalije Bavčića, iskaz je dao svjedok Dragutin Dedović, te odbrana u tom smislu ističe da ono što svjedok zna i što tvrdi je da nije nikada imao naredbu od optuženog Živkovića da se neko uhapsi i privede u stanicu milicije. Ovu tvrdnju svjedoka potvrdili su i ostali svjedoci koji su zaposleni kao policajci, a to su: Milorad Čevriz, Njegoš Manović, Milomir Vasić i Bato Janjiš. U prilog tome je i nalaz i mišljenje vještaka Mile Matijevića. Nadalje, odbrana navodi da prvostepena presuda uopšte ne obrazlaže ono što svjedok Dedović tvrdi, a to je da se privede civil Hamzalija Bavčić, tj. da li vjeruje ili ne vjeruje u ono što svjedok tvrdi, a to je da nije dobio kako tada, tako nikada naredbu od optuženog Živkovića da se bilo ko uhapsi i privede.

80. Optuženom je na teret stavljeno i hapšenje i isljeđivanje Saliha Čolaka i Muharema Cicvare, te u tom smislu odbrana ističe da je bitno u svjedočenju svjedoka M1 to što

svjedok uopšte ne spominje da su nakon skidanja iz autobusa Saliha i Muharema pušteni da idu kući, kako tvrde svjedoci Hiba i Mirzet Čolak koji nisu bili očevici hapšenja Muharema i Saliha. Stoga, odbrana tvrdi da ne stoje navodi iz presude u paragrafu 244. da je i svjedok M1 potvrdio da je optuženi Živković naredio zatvaranje civila Muharema i Saliha. Prema mišljenju odbrane, ne stoji ni tvrdnja svjedoka Mirzeta Čolaka da je Vito Kajević po naredbi optuženog Živkovića, Saliha i Muharema izveo iz autobusa, iz razloga što optuženi Živković nije ni znao da su otišli, te nije ni mogao narediti vojnom licu Viti Kajeviću, da ih zadrži i isljeđuje. Također, niko od preslušanih svjedoka nije potvrdio da su isljeđivani u policiji i da ih je policija isljeđivala. Kako se u žalbi navodi, Salih i Muharem su izvedeni iz autobusa samo iz razloga što nisu imali lična dokumenta. Stoga odbrana ističe da presuda ni kod jednog hapšenja ne komentariše razlike u svjedočenjima, već prihvata samo ono što joj odgovara.

81. U pogledu hapšenja Mirzeta Čolaka, odbrana u žalbi navodi da je prvostepena presuda morala da iskomentariše ranije izjave svjedoka Mirzeta Čolaka u kojima nije spominjao optuženog Živkovića, niti ga je dovodio u bilo kakvu vezu kako sa svojim hapšenjem, tako i sa hapšenjem njegovog brata Saliha. Žalbom se također ukazuje da se presuda samo zadovoljavala činjenicama koje idu u prilog za osudu, a ignorisala je činjenice koje idu u prilog optuženom, ne dajući bilo kakav komentar o tim dokazima.

82. Logično je, kako odbrana navodi, ako je optuženi Živković naredio hapšenje svjedoka Sulejmana Homoraša, tada bi svjedoka priveli u policijsku stanicu, a ne da ga vode u komandu vojske i da pitaju Miluna šta će sa njim. Presuda je, prema navodima odbrane, morala iskomentarisati ove nesporne činjenice i pojasniti zašto vjeruje da je hapšenje svjedoka Sulejmana naredio optuženi Živković, a ne optuženi Milun Kornjača, pogotovo što svi dokazi potvrđuju suprotno od onog što je presuda zaključila. Odbrana želi da ukaže, da se svjedoku vjeruje ili ne vjeruje, te da se svjedoku ne može vjerovati u dijelu iskaza koji odgovara vijeću. Ovaj svjedok se naknadno sjetio, jer u ranijim izjavama nije pominjao hapšenje Saliha Čolaka i Fehima Čolaka i njihovo izvođenje iz autobusa u blizini Pljevalja, kada je tvrdio na pretresu da ih je optuženi Živković izveo iz autobusa. U ovom dijelu vijeće nije povjerovalo svjedoku, jer to svjedok nije ranije spominjao, a postoje i drugi nepobitni dokazi da je ovaj svjedok lagao kada je u pitanju izvođenje Saliha i Fehima, pa je vijeće oslobodilo optuženog Živkovića za lišenje slobode Saliha i Fehima. U žalbi se dalje ističe da su ovo primjeri kako je iz nesporno utvrđenog činjeničnog stanja izveden pogrešan zaključak i zbog čega prvostepena presuda ne može opstati.

83. U pogledu hapšenja Derviša Bajrovića odbrana naglašava da prvostepeno vijeće ignoriše svjedočenje Selima Trgo koji je na pretresu pred vijećem posvjedočio da su pripadnici Milunove jedinice odveli Derviša Bajrovića. Kada je u pitanju svjedočenje svjedoka Selima Trgo njegovo svjedočenje se razlikuje od interpretacije presude koja zaključuje da ovaj svjedok ne zna po čijoj naredbi je Derviš odveden. Na glavnom pretresu pred vijećem svjedok Selim Trgo je pojasnio da su pripadnici Milunove jedinice odveli Derviša Bajrovića. Stoga, odbrani ostaje nejasno kako je vijeće zaključilo da je optuženi Živković naredio ili mogao narediti vojnom komandantu Milunu Kornjači da uhapsi Derviša Bajrovića. Također se u žalbi ističe da je o hapšenju Derviša Bajrovića svjedočio i Hamid Hasović, koji je izjavio da je Milun odveo Derviša. Odbrana naglašava da presuda ne spominje ni svjedočenje Rabije Trgo, te navodi šta je tačno izjavio svjedok Alija Moćević. Ovaj svjedok, kako se navodi u žalbi, uopšte ne spominje da je čuo od nekoga da je Živković privodio Derviša, a na glavnom pretresu spominje. Prema mišljenju odbrane, vijeće je trebalo da iskomentariše različita svjedočenja ovog svjedoka i da obrazloži zašto baš prihvata izjavu koja je nepovoljnija za optuženog Živkovića, od izjave koja mu ide u korist i koja je prva data kada mu je pamćenje bilo bolje, a u kojoj ne spominje optuženog Živkovića, da je po njegovoj naredbi priveden Derviš Bajrović. Žalbom se ukazuje i na svjedočenje Arife Pita koja po tvrdnji presude nije bila očevidac događaja. Međutim, u izjavi tvrdi suprotno. S obzirom na navedeno, odbrana je istakla da se presuda o nečijoj krivici mora zasnivati na čvrstim i pouzdanim dokazima, a ne na pretpostavkama, kao što je u ovom slučaju. Na osnovu dokaza koji su provedeni pred sudom vijeće nije moglo na pouzdan način zaključiti da je optuženi Živković naredio hapšenje Derviša Bajrovića, kao ni jedno drugo lice.

84. Što se tiče hapšenja Hamše Kešan, Ibri Kešan, Muje Kešan i Ismeta Kešan, odbrana navodi da je pravo vijeća da zaključuje kako hoće, ali da ne smije pogrešno navoditi ono što svjedoci nisu izjavili da bi se pošto poto potkrijepilo ono što se zaključuje. Odbrana nije osporila da je porodica Kešan policijskim terenskim vozilom prevezena sa crnogorske granice do Mostine i da su tu od strane vojske izvedeni iz vozila i zadržani. U žalbi se navodi da je svjedok Milomir Vasić kategorički tvrdio da je naredbu za vraćanje pomenutih lica dobio od vojske i da optuženi Živković nije ni u kakvoj vezi sa njihovim vraćanjem sa crnogorske granice. Crnogorska policija je imala radio vezu sa vojskom pa je vojsku zvala, a vojska njih, jer nisu imali slobodnih ljudi i vozila. Dakle, ovaj svjedok tvrdi da nije dobio naredbu od optuženog Živkovića da privedu civile Kešan, već je naredbu dobio od vojske. Tvrdnja presude da je svjedok Boško Janjić izjavio da je optuženi

Živković telefonom naredio o puštanju Sajme Kešan komandiru Boroviću koja je dovedena u policijsku stanicu, kada je on bio dežurni policajac, je izmišljena i nije utemeljena ni u jednom provedenom dokazu. Stoga odbrana zaključuje da niko od svjedoka koji su saslušani na ove okolnosti, ove činjenice nije spomenuo, pa ni svjedokinja Sajma.

85. U pogledu hapšenja Mehmeda Trgo odbrana naglašava da postoji više verzija o hapšenju o čemu su govorili svjedoci u svojim svjedočenjima. Sud u presudi spominje samo jednu ne obazirući se na ostale i zašto prihvata onu po kojoj je optuženi Živković učestvovao u Mehmedovom hapšenju. U žalbi se dalje navodi da iz obrazloženja presude proizlazi da je vijeće prevashodno na osnovu izjava Mehmeda i njegove supruge Rabije došlo do zaključka da je optuženi Živković učestvovao u Mehmedovom hapšenju. Koliko se ove izjave razlikuju vidljivo je iz slijedećeg: Svjedokinja Rabija tvrdi da je Mehmed uhapšen u njihovoj vikendici u selu Drpe udaljenoj od Čajniča nekoliko kilometara, dok je Mehmed u svojoj izjavi izjavio da je uhapšen u svojoj kući u Čajniču. Rabija spominje da optuženi Živković nije ulazio u vikendicu, dok Mehmed tvrdi da je optuženi Živković ulazio lično sa ostalim u kuću. Izjava Mehmeda koja je pročitana na glavnom pretresu je po mišljenju odbrane sporna, jer se iz izjave ne vidi ko je izjavu uzimao. Odbrana ističe da na osnovu ovako oprečnih izjava sud nije mogao na pouzdan način utvrditi da je optuženi Živković učestvovao u Mehmedovom hapšenju.

86. Vezano za lišenje slobode Hajrudina Trgo, odbrana u žalbi navodi da o ovom pitanju postoji više verzija, te da očevici Hajrudinovog hapšenja svjedoci Ajka Fazlagić, Ismir Fazlagić i Sulejman Homoraš, koji je Hajrudinov zet, ne dovode uopšte optuženog Živkovića u vezu sa Hajrudinovima hapšenjem. Nadalje, odbrana navodi da presuda ne komentariše tvrdnje ovih svjedoka da je vojska uhapsila Hajrudina Trgo i da svjedok Sulejman koji dobro poznaje optuženog Živkovića uopšte ne spominje da ga je vidio među grupom vojnika. Prema riječima odbrane, presuda ponovno ostaje dosljedna sebi da ne daje komentare svjedoka i da ih dovodi u međusobnu vezu, te da komentariše zašto prihvata iskaz nekog svjedoka, a zašto ne prihvata drugog, kome vjeruje, a kome ne vjeruje. Kako se u žalbi ističe, na okolnost hapšenja Hajrudina Trgo pročitani su zapisnici o saslušanju svjedoka Ajke Fazlagić, Avde Pita, Safeta Bičo, a odbrana je saslušala svjedoka Ismira Fazlagića, koji je bio dijete u vrijeme predmetnog događaja, te koji je naveo da su Hajrudina Trgo ganjali vojnici. Međutim, iz svih provedenih dokaza proizlazi da je prilikom hapšenja zaista bila prisutna vojska i policija, jer je u tom periodu bila česta pojava u Čajniču da zajedno učestvuju u odvođenjima koja su se dešavala. Nadalje, odbrana tvrdi, bez obzira što postoje svjedoci koji su izričiti u tvrdnji da nisu vidjeli

optuženog Živkovića u hapšenju Hajrudina Trgo, to za sud nije dovoljno. Također, u izreci se tvrdi da je optuženi Živković učestvovao u Hajrudinovom hapšenju, a u obrazloženju se tek dozvoljava takva mogućnost.

87. Na okolnost hapšenja Envera Gluščića svjedočili su Hajrudin Šišić i Hatidža Šišić koji nisu bili očevici Enverovog Hapšenja, već su o predmetnom događaju svjedočili prema kazivanju majke Envera Gluščića, kao i očevidac hapšenja Mirzet Čolak. Odbrana je osporavala kredibilitet Ševale Gluščić, majke Envera Gluščića, uloživši u spis medicinsku dokumentaciju koja ukazuje da je imala psihičkih problema i prije rata. Imajući u vidu da medicinska dokumentacija nije vještačena, vijeće istu nije cijenilo u kontekstu kredibiliteta ove osobe od koje potiču saznanja vezano za lišenje slobode Envera Gluščića. U žalbi se također ističe da zaključak da odbrana nije izvodila dokaze kojim bi dovela u pitanje kredibilitet svjedoka Hajrudina i Hatidže nije tačan, te da je odbrana imala namjeru da pozove Ševalu Gluščić, međutim ovi svjedoci su saglasno izjavili da Ševala nije dobrog psihičkog zdravlja. Uz sve to odbrana je uvela zdravstveni karton Ševale Gluščić iz koga se vidi da je i prije izbijanja oružanog sukoba imala .... Također odbrana je svjesna da zdravstveni karton nema dokaznu snagu, kakvu bi imao da je izvršeno vještačenje. Odbrana je, pored toga, obavila razgovor sa neuropsihijatrom Danilom Mihajlovićem koji je objasnio da bez razgovora sa Ševalom ne bi mogao da da pouzdan nalaz i mišljenje. Iz navedenog razloga odbrana je odustala od izvođenja ovog dokaza smatrajući da postoje i drugi dokazi koji dovode u sumnju iskaze svjedoka Hajrudina i Hatidžu. Prevažodno tvrdnja Mirzeta Čolaka koji je vidio i nabrojao osobe koje su privele Envera Gluščića uticala je da se svjedokinja Ševala ne poziva na suđenje i izlaže stresu. Nadalje, odbrana navodi da sa koliko pažnje i opreza sud treba cijeliti iskaze svjedoka govore slijedeće nesporne činjenice: Optuženi Živković po navodnom kazivanju svjedokinje Ševale učestvovao je u hapšenju Envera Gluščića 06.05.1992. godine u 4 sata ujutro. Istog dana u zoru po tvrdnji svjedoka Sulejmana Homoraša optuženi Živković bio je u selu Drpe kada je priveo njegovog tasta Mehmeda Trgo. Tog istog dana u 08 sati priveo je u Čajniču svjedoka Sulejmana Homoraša na informativni razgovor kako tvrdi ovaj svjedok i pošto je taj razgovor trajao proizlazilo bi da je bilo nemoguće da u isto vrijeme optuženi Živković bude u mjestu „Marković kolo“ na putu Čajniče – Mostina kada je vratio Saliha Čolaka i Muharema Cicvaru na Mostinu po tvrdnji svjedokinje Hibe Cicvara. Međutim, presuda se ne obazire na ove nelogičnosti i ni jednu kontradiktornost ne komentariše. Stoga, odbrana naglašava da je teret dokazivanja na tužilaštvu, tj. da dokaže krivicu izvan svake razumne sumnje, a ukoliko dokazi ne ukažu na krivicu izvan razumne sumnje, optuženi ne bi smio

biti osuđen za to djelo. S obzirom na navedeno, odbrana ističe da optuženi Živković niti je naređivao da se neko privede niti je učestvovao u privođenjima kako tvrdi prvostepena presuda.

(a) Nalazi Apelacionog vijeća

88. Apelaciono vijeće je razmatrajući žalbene prigovore odbrane koji ukazuju da je činjenično stanje iz pobijane presude pogrešno i nepotpuno utvrđeno i detaljnom analizom sadržaja pobijane presude, te nakon izvršenog uvida u spis predmeta, došlo do zaključka da se radi o neutemeljenim tvrdnjama. Ovo Vijeće nalazi da je činjenično stanje pravilno i potpuno utvrđeno i da pobijana presuda sadrži valjane i prihvatljive razloge o svim odlučnim činjenicama na osnovu kojih je donesena osuđujuća presuda u odnosu na optuženog Milorada Živkovića.

89. Prije svega, Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće u ovom predmetu cijenio dokaze u skladu sa ZKP BiH primjenjujući prevashodno načelo pretpostavke nevinosti iz člana 3. ZKP BiH, koja otjelovljuje opšti princip prava prema kojem tužilaštvo snosi teret utvrđivanja krivice optuženog, a tužilaštvo to mora utvrditi isključujući svaku razumnu sumnju.

90. Potrebno je naglasiti da prvostepeno vijeće nije bilo dužno baviti se svakim dokazom, kako to neosnovano tvrdi odbrana, već je u smislu odredbe iz člana 15. i 281. ZKP BiH izvršilo slobodnu ocjenu dokaza baveći se u prvom redu onim dokazima koji su nužni za ostvarenje svrhe ove presude, smatrajući da nije nužno raspravljati baš o svakom dokazu. Stoga, ovo Vijeće nalazi da je pobijana presuda pravilno koncentrisana na ispitivanje i ocjenu dokaza na kojima se zasniva ocjena da je učinjeno krivično djelo koje se optuženom stavlja na teret i o krivici optuženog, te da na taj način nije došlo do pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

91. Nadalje, nerazumno bi bilo očekivati da se u ovakvim masovnim zločinima, kada je vršen progon cjelokupnog bošnjačkog stanovništva na području opštine Čajniče na nacionalnoj i vjerskoj osnovi, utvrde i najsitniji detalji, niti se može očekivati od svjedoka da se sjećaju svih pojedinosti predmetnog događaja, s obzirom na haotična dešavanja u inkriminisano vrijeme i vremensku distancu. Vijeće je svjesno da je rijetkost da dva

svjedoka, koja svjedoče na iste okolnosti, neki događaj vide identično ili ga verbalno opisuju na isti način.

92. Apelaciono vijeće smatra da bez obzira što su neki svjedoci bili nepouzdana u vezi sa nekim dijelovima svojih iskaza, ti isti svjedoci su tačno percepirali, zapamtili i reprodukovali neke druge činjenice.

93. Stoga je prvostepeno vijeće donijelo pravilnu odluku kada nije odbacilo kompletne iskaze svjedoka čiji su iskazi bili dijelom nepouzdana, jer to ne bi bilo u interesu pravde niti u skladu sa obavezom slobodne ocjene dokaza i utvrđivanja istine. Istovremeno je prvostepeno vijeće nepouzdanost dijela iskaza svjedoka uzelo u obzir prilikom razmatranja tačnosti preostalog dijela iskaza, a ove dokaze je cijeno i u međusobnoj povezanosti sa ostalim dokazima.

94. Iz sadržaja pobijane presude također proizlazi da je prvostepeno vijeće razmotrilo svaki dokument u ovom predmetu kako bi odlučilo o njegovoj pouzdanosti i dokaznoj vrijednosti i zaključilo da je tužilaštvo dokazalo njihovu vjerodostojnost isključujući svaku razumnu sumnju. Kako bi procijenilo vjerodostojnost dokumenata, prvostepeno vijeće je cijeno i njihovu podudarnost sa ostalim dokazima.

95. Nakon što je Apelaciono vijeće izvršilo opću analizu ocjene dokaza u pobijanoj presudi i zaključilo da je ista izvršena u skladu sa pravilima procesnog zakona, savjesno, pravilno, objektivno i detaljno, u nastavku će analizirati pojedinačne prigovore odbrane optuženog Milorada Živkovića.

96. Najprije je potrebno konstatovati, a kako je to pravilno utvrđeno u pobijanoj presudi, da je optuženi Milorad Živković u inkriminisano vrijeme bio načelnik SJB Čajniče i član Kriznog štaba opštine Čajniče, te da njegove direktne radnje predstavljaju samo jedan segment širokog i sistematičnog napada čiji cilj je bio progon nesrpskog stanovništva sa područja opštine Čajniče.

97. Prvostepeno vijeće je na osnovu provedenih dokaza utvrdilo da je optuženi Milorad Živković krivično djelo Zločini protiv čovječnosti učinio progonom i to radnjama zatvaranja i teškog oduzimanja fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava.

98. Prvostepeno vijeće je također utvrdilo da su pripadnici SJB Čajniče zajedno sa pripadnicima paravojne formacije „Plavi orlovi“ pritvorili svjedoka M-1, Hamzaliju Bavčića, Saliha Čolaka, Muharema Cicvaru zv.„Prle“, Mirzeta Čolaka, Sulejmana Homoraša,

Derviša Bajrovića, Hamšu Kešan, Ibru Kešan, Muju Kešan i Ismeta Kešan, a da je zatvaranje naredio načelnik SJB Čajniče, optuženi Milorad Živković. Osim toga, utvrdilo je da je optuženi Živković neposredno učestvovao u lišenju slobode civila Mehmeda Trgo, Hajrudina Trgo i Envera Gluščića.

99. Navedene zaključke iz pobijane presude u cijelosti prihvata i Apelaciono vijeće kao pravilne i utemeljene na dokaznoj građi.

100. Odbrana optuženog je u žalbi osporavala navedena činjenična utvrđenja prvostepenog vijeća, pa je u tom smislu Apelaciono vijeće razmotrilo prigovor koji se odnosi na svjedočenje zaštićenog svjedoka M-1. Naime, neosnovanim se ukazuje prigovor da optuženi Milorad Živković nije mogao narediti njegovo lišenje slobode budući da je sam svjedok potvrdio da ga je kontrolisala grupa vojnih lica dok je optuženi sjedio u terenskom policijskom vozilu. Pored toga odbrana ukazuje da je zaštićeni svjedok M-1 bio vojno lice, te da sve i da je optuženi Živković bio na Mostini kritične večeri, nije imao nikakve ingerencije nad vojnim licem.

101. S tim u vezi, u pobijanoj presudi je pravilno, na osnovu izvedenih dokaza, utvrđeno da je u opštini Čajniče u periodu april/maj 1992. godine dešavalo mješovito vojno-policijsko postupanje, a imajući u vidu da TO Čajniče nije imao komandanta, načelnik Kriznog štaba Duško Kornjača imao je kontrolu nad vojnicima pripadnicima TO-a i vojnim zadacima. Također, ovo Vijeće nalazi pravilnim obrazloženje iz pobijane presude da su u radnjama zatvaranja učestvovala i vojska i policija, tako da prisustvo jednih ne isključuje prisustvo drugih.

102. U prilog navedenom je i iskaz svjedoka M-1, koji je prvostepeno vijeće u cijelosti prihvatilo, iz razloga što je svjedok na glavnom pretresu govorio dosljedno kao u istrazi, te iz razloga što nije našlo niti jedan razlog koji bi ukazivao da je svjedok imao interesa da optuženog neosnovano tereti. Ovaj zaključak prvostepenog vijeća prihvata i Apelaciono vijeće kao pravilan i logičan, iz razloga što ukoliko je određeni dokaz zakonit i validan, te ukoliko je vjerodostojan i kredibilan, takav dokaz može biti dovoljan da se utvrdi počinjenje krivičnog djela čak i ako takav dokaz proizlazi iz iskaza samo jednog svjedoka.

103. Stoga, neosnovani su žalbeni navodi odbrane u pogledu odgovornosti optuženog Milorada Živkovića za lišenje slobode civila M-1.

104. Što se tiče hapšenja Hamzalije Bavčića, odbrana je žalbom ukazala na iskaz svjedoka Dragutina Dedovića koji je, prema navodima odbrane, izjavio da nije stigla

nikakva naredba od strane optuženog Milorada Živkovića da se neko privede ili liši slobode, a pored toga vojska je bila ta koja je vršila zarobljavanja i zatvaranja neprijateljskih snaga, a ne policija. Dakle, odbrana ne spori da je hapšenje izvršeno od strane policije, ali osporava da je oštećeni uhapšen po naredbi optuženog Živkovića.

105. U tom smislu, Apelaciono vijeće ponovno ističe da su u inkriminisano vrijeme i policija i vojska djelovali jedinstveno, pod istom komandom, te da je iskaz svjedoka Dragutina Dedovića, na koji se poziva odbrana, kontradiktoran, s obzirom da je kategorično tvrdio da policija nije učestvovala u hapšenjima, te da optuženi Živković nikad nije policajcima izdavao takva naređenja, a nakon toga je opisao privođenje Hamzalije Bavčića od strane njega lično i komandira Miladina Borovića u stanicu policije.

106. Također treba naglasiti da je pored svjedoka Dragutina Dedovića na ovu činjeničnu okolnost svjedočilo više svjedoka (Arifa Pita, Alem Bavčić, Aiša Bavčić) koji su saglasno potvrdili da je u lišavanju slobode Hamzalije Bavčića učestvovala policija.

107. Shodno navedenom, Apelaciono vijeće nalazi da je činjenično stanje pravilno utvrđeno kada se radi o hapšenju Hamzalije Bavčića, te da su stoga neosnovani žalbeni navodi odbrane.

108. Cijeneći žalbeni prigovor koji se odnosi na lišenje slobode Saliha Čolaka i Muharema Cicvare, ovo Vijeće ne nalazi osnovanim, iz razloga što je prvostepeno vijeće pravilno ocijenilo dokaze na kojima je zasnovalo svoju odluku.

109. Naime, odbrana je i u ovom slučaju sporila odgovornost optuženog Živkovića, te u tom smislu ovo Vijeće nalazi pravilnom argumentaciju iz pobijane presude da iz iskaza svih svjedoka (Hiba Cicvara, Himzo Čolak, Mirzet Čolak i svjedok M-1), koji su citirani u relevantnim dijelovima, jasno proizlazi da su navedena lica lišena slobode kod „Marković kola“ i vraćena u metalni kontejner na Mostini po naredbi optuženog Milorada Živkovića.

110. Suprotno tvrdnjama odbrane da pobijana presuda ne komentariše razlike u svjedočenjima i prihvata samo ono što joj odgovara, Apelaciono vijeće nalazi da pobijana presuda u svom obrazloženju sadrži kritički odnos prema iskazima navedenih svjedoka. U tom pogledu, u pobijanoj presudi se navodi da u iskazima svjedoka postoji razlika u kazivanju da li se optuženi Živković vozilom lično vratio po oštećene ili samo policajci koji su izvršavali njegove naredbe, ali da bez obzira na ove različitosti iz iskaza saslušanih svjedoka proizlazi da su isti vraćeni po naređenju Milorada Živkovića.

111. Sve navedeno jasno ukazuje da su žalbeni navodi odbrane neosnovani, te da je prvostepeno vijeće primjenom načela slobodne ocjene dokaza izvelo pravilne zaključke, koje prihvata i Apelaciono vijeće.

112. Nadalje, u pogledu hapšenja Mirzeta Čolaka, odbrana je istakla da je sud izveo pogrešan zaključak da je hapšenje ovog lica izvršeno po naredbi optuženog Živkovića. S tim u vezi, Apelaciono vijeće nalazi neosnovanim žalbeni prigovor kojim odbrana osporava kredibilitet i iskaz svjedoka Mirzeta Čolaka u dijelu da je prilikom ulaska u policijsko auto upitao policajce za razloge hapšenja, na šta su mu isti odgovorili da ga privode po naredbi Milorada Živkovića na informativni razgovor, a iz razloga što je prvostepeno vijeće dalo pravilno i dostatno obrazloženje.

113. Naime, u pobijanoj presudi se navodi da je svjedok dao razloge za razlike u iskazima u istrazi i na glavnom pretresu, kao i to da i drugi dokazi (Himzo Čolak i Semka Čolak) ukazuju da je Mirzet Čolak lišen slobode od strane policajaca i da policija na terenu nije obavljala stvari bez znanja optuženog Milorada Živkovića, što je sve dovelo do pravilnog zaključka prvostepenog vijeća da je zatvaranje Mirzeta Čolaka naredio optuženi Živković.

114. Slijedom navedenog, ni ovaj žalbeni prigovor Apelaciono vijeće ne nalazi osnovanim.

115. Odbrana također osporava odgovornost optuženog za lišenje slobode Sulejmana Homoraša, s obzirom da, kako se žalbom ukazuje, od tri hapšenja jednom je svjedok priveden u stanicu policije, dok su ostala privođenja vršena od strane vojske. Apelaciono vijeće prihvata zaključak prvostepenog vijeća da je iskaz ovog svjedoka kredibilan i vjerodostojan, te da iz istog proizlazi da je za njegovo zatvaranje odgovoran optuženi Milorad Živković.

116. Stoga, ovo Vijeće nalazi pravilnim činjenično stanje iz pobijane presude u pogledu zatvaranja Sulejmana Homoraša, te odbija žalbene navode odbrane da se svjedoku ne može vjerovati samo u dijelu iskaza koji odgovara vijeću.

117. U pogledu lišenja slobode Derviša Bajrovića, odbrana je u žalbi isticala da niko od svjedoka nije bio neposredni očevidac događaja, te u tom pogledu ovo Vijeće nalazi da je tačno da u konkretnom slučaju nema očevidaca, ali da je prvostepeno vijeće pravilno utvrdilo da su iskazi svjedoka (Arifa Pita, Selim Trgo, Alija Močević, svjedok M-2, kao i

izjava Mehmeda Trgo) u bitnim dijelovima saglasni i da potvrđuju činjenični supstrat iz optužnice.

118. Naime, pravilno se u žalbi odbrane navodi da su svjedoci Selim Trgo² i Hamid Hasović³ izjavili na glavnom pretresu da je „Milunova vojska“ lišila slobode Derviša Bajrovića, ali ne i to po čijem naređenju je hapšenje izvršeno.

119. Nasuprot iskazima svjedoka Selima Trgo i Hamida Hasovića, ostali naprijed navedeni svjedoci su imali posredna saznanja vezano za hapšenje Derviša Bajrovića, pa je tako Arifa Pita⁴ saznala od njegove punice da je „odveden i prebijen na Mostini“, svjedok Alija Močević⁵ je izjavio da je čuo od ljudi koji su se nalazili u Skoplju da je Živković vršio privođenja, a jedino se sticajem okolnosti sjeća samo Derviševog imena, te da nema više detaljnijih saznanja o tome, također svjedok M-2⁶ zna za hapšenje Bajrovića i istakao je da je za hapšenja tada bila nadležna policija, ali da nije siguran koje formacije su vršile hapšenje konkretno ovog lica.

120. Osim toga, prvostepeno vijeće se pravilno pozvalo i na pročitani iskaz svjedoka Mehmeda Trgo, te se u tom smislu u pobijanoj presudi navodi da je njemu Meho Durović dok su boravili u Čajniču pričao da su njega i Derviša Bajrovića bez ikakavog povoda, uhapsili i fizički zlostavljali Ignjat Beatović sa svojom tzv. „Srpskom specijalnom policijom“.

121. U prilog navedenom stavu prvostepenog vijeća su i navodi iz pobijane presude da su posredni dokazi, odnosno dokazi iz druge ruke prihvatljivi, te da dokazna vrijednost takvih dokaza zavisi od konteksta i karaktera predmetnog iskaza, kao i od toga da li je taj iskaz potkrijepljen i drugim dokazima.

122. Stoga ovo Vijeće zaključuje da je prvostepeno vijeće pravilno utvrdilo da iz iskaza navedenih svjedoka, kojima je poklonilo vjeru, proizlazi da je policija vršila lišavanje slobode Derviša Bajrovića, odnosno da je isto izvršeno po naredbi optuženog Milorada Živkovića.

---

² Transkript od 24.10.2011. godine, str. 21-22.

³ Transkript od 16.05.2011. godine, str. 18-19. i 24.

⁴ Transkript od 04.07.2011. godine, str. 6-7, 23-24.

⁵ Transkript od 10.01.2011. godine, str. 41., 51.

⁶ Transkript od 14.02.2011. godine, str. 10-11, 15.

123. Iz naprijed navedenih razloga, ovo Vijeće nalazi da odluka prvostepenog vijeća nije zasnovana na pretpostavkama, kako to neosnovano tvrdi odbrana, nego na dokazima koje je prvostepeno vijeće ocijenilo kredibilnim i vjerodostojnim i koji u svojoj ukupnosti potvrđuju činjenični opis iz predmetne optužnice.

124. Prvostepeno vijeće je prema tvrdnjama odbrane pogrešno utvrdilo činjenično stanje i u pogledu lišenja slobode Hamše, Ibre, Muje i Ismeta Kešan, tako što nije prihvatilo iskaz svjedoka Milomira Vasića, koji je kategorično tvrdio da je naredbu za vraćanje pomenutih lica dobio od vojske i da optuženi Živković nije ni u kakvoj vezi sa njihovim vraćanjem sa crnogorske granice.

125. Razmotrivši ove žalbene navode odbrane, Apelaciono vijeće nalazi pravilnom argumentaciju iz pobijane presude da bez obzira što svjedok Milimir Vasić nije direktno inkriminirao optuženog Milorada Živkovića, iz drugih dokaza se jasno vidi da je jedino optuženi mogao izdavati naređenja i odlučivati, a da su policajci i komandir izvršavali naređenja.

126. Osim toga, iskaz svjedoka Boška Janjića je potvrdio da je o svemu odlučivao optuženi Milorad Živković, iako nije direktno ukazao na optuženog kada je u pitanju lišavanje slobode članova porodice Kešan.

127. Kada se posmatra sve navedeno u cjelini, Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće pravilno izvršilo ocjenu dokaza u pogledu lišenja slobode članova porodice Kešan.

128. Odbrana je u žalbi prigovorila na utvrđeno činjenično stanje koje se odnosi na hapšenje Mehmeda Trgo, iz razloga što smatra da je odluka suda utemeljena na osnovu kontradiktornih izjava saslušanih svjedoka. U tom smislu, ovo Vijeće nalazi da je u pobijanoj presudi pravilno utvrđeno da je optuženi Milorad Živković direktno učestvovao u odvođenju Mehmeda Trgo, a što prije svega proizlazi iz izjave oštećenog Mehmeda Trgo, kao i iz iskaza njegove supruge Rabije Trgo, koja je bila očevidac predmetnog događaja. U prilog navedenom su i iskazi svjedoka Sulejmana Homoraša i Himze Čolaka, koji su imali posredna saznanja.

129. Nasuprot žalbenim navodima odbrane, Apelaciono vijeće, kao i prvostepeno, nalazi da je na osnovu pouzdanih i vjerodostojnih dokaza isključujući svaku razumnu sumnju utvrđena odgovornost optuženog Živkovića za lišavanje slobode Mehmeda Trgo.

130. Odbrana smatra pogrešnom odluku suda i u pogledu hapšenja Hajrudina Trgo, jer ne postoje svjedoci koji su vidjeli optuženog Živkovića prilikom hapšenja ovog oštećenog. S tim u vezi, Apelaciono vijeće ne nalazi spornim da niko od svjedoka nije lično vidio da je optuženi Milorad Živković lišio slobode Hajrudina Trgo, ali je potrebno istaći da postoji veći broj svjedoka koji su potvrdili da ga je uhapsila policija, te da je tim svjedocima prvostepeno vijeće poklonilo vjeru, jer isti kada se posmatraju u cjelini nedvosmisleno ukazuju na prisustvo policije, a niko ne isključuje prisustvo optuženog.

131. Slijedom navedenog, Apelaciono vijeće ne nalazi osnovanim žalbene navode odbrane da prvostepeno vijeće nije pravilno ocijenilo iskaze svjedoka i izvelo pravilne činjenične zaključke.

132. U žalbi odbrana ukazuje i na pogrešnu ocjenu dokaza od strane prvostepenog vijeća kada je u pitanju hapšenje Envera Gluščića, pri tome posebno ukazujući na iskaz svjedoka Ševale Gluščić i na njeno zdravstveno stanje. Nakon ocjene žalbenih navoda odbrane, Apelaciono vijeće prihvata kao pravilnu argumentaciju iz pobijane presude, odnosno da je Enver Gluščić odveden od strane optuženog Milorada Živkovića.

133. Naime, u pobijanoj presudi se u pogledu kredibiliteta svjedoka Ševale Gluščić navodi da medicinska dokumentacija koja govori o psihičkim problemima svjedokinje i prije rata nije vještačena, te da prvostepeno vijeće iz tog razloga navedenu dokumentaciju nije cijnilo u kontekstu kredibiliteta svjedokinje od koje potiču saznanja vezano za lišavanje slobode njenog sina Envera Gluščića. Navedeni zaključak nije pogrešan, kako to sugeriše odbrana, iako je odbrana uvažavajući zdravstveno stanje i proživljena traumatična ratna iskustva odustala od pozivanja ove svjedokinje pred sud.

134. S obzirom na navedeno, Apelaciono vijeće nalazi pravilnim navode iz pobijane presude da je pored oštećenog sa njim bila samo majka Ševala, koja je jako dobro poznavala optuženog Milorada Živkovića, te da je drugim svjedocima prepričavala događaj sa Živkovićem ponavljajući riječi kojim mu se obraćala, što sve ukazuje da je svjedokinja bila sigurna u identitet osobe koja je odvela njenog sina, te da nije imala razloga da lažno inkriminira optuženog Živkovića.

135. Stoga, Apelaciono vijeće nalazi da odbrana nije uspješno ukazala na pogreške prvostepenog vijeća prilikom ocjene kredibiliteta i vjerodostojnosti svjedoka koji su svjedočili na ove okolnosti.

136. Osim toga potrebno je istaći da žalbeni navodi odbrane koji su ukazivali da je optuženi Milorad Živković u vrijeme hapšenja Envera Gluščića, a prema iskazima drugih svjedoka, bio na različitim lokacijama, nisu osnovani, s obzirom da je prvostepeno vijeće prihvatilo iskaze svjedoka Hajrudina i Hatidže Šišić, koji su imali posredna saznanja, ali od jedinog očevica predmetnog događaja Ševale Gluščić, te im je poklonilo vjeru. Stoga iskazi Sulejmana Homoraša i Hibe Cicvara, na koje se ukazuje žalbom, nisu bili predmet detaljnije analize u dijelu pobijane presude koji se odnosi na oštećenog Envera Gluščića, s obzirom da se odnose na hapšenja drugih lica. Međutim to nikako ne znači da prvostepeno vijeće nije cijnilo sve iskaze svjedoka kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj povezanosti, pa se neosnovanim ukazuje žalbeni prigovor da izostaje adekvatna ocjena dokaza od strane prvostepenog vijeća.

137. S tim u vezi, Apelaciono vijeće naglašava da je i prvostepeno vijeće u pobijanoj presudi, u paragrafu 263., jasno navelo da lica za koja je utvrđeno da je optuženi Milorad Živković naređivao i učestvovao u hapšenju su lišavana slobode u periodu početkom maja mjeseca, te da za sva lica nema precizan datum, te ističe da je za Mehmeda Trgo njegova supruga Rabija Trgo potvrdila da se radilo o 5. maju 1992. godine; Enver Gluščić je po navodima njegove sestre uhapšen 6. maja; svjedok M-1 prema njegovim vlastitim navodima 4. maja; dok je Sulejman Homoraš hapšen u tri navrata 04/05 i 17. maja.

138. Dakle, prema ocjeni Apelacionog vijeća, iz navedenog proizlazi da je optuženi Milorad Živković počinio inkriminisane radnje u periodu od 16.04.1992. godine do kraja maja 1992. godine, kako mu je to tužilaštvo i stavljalo na teret potvrđenom optužnicom, što je također uspješno dokazano tokom glavnog pretresa, tako da preciznija vremenska odrednica, na kojoj insistira odbrana, u konkretnom slučaju nije moguća i nije neophodno potrebna, te se stoga žalbeni navodi odbrane odbijaju kao neosnovani.

139. Iz naprijed navedenih činjeničnih utvrđenja, prvostepeno vijeće je izvelo pravilan zaključak da je tužilaštvo isključujući svaku razumnu sumnju dokazalo da je optuženi Milorad Živković izdavao naređenja da lica budu lišena slobode, te da je nekada i sam učestvovao u neposrednom lišavanju slobode. Također je pravilno utvrdilo da iz provedenih dokaza proizlazi da niti jedno postupanje policajaca PS Čajniče na terenu nije bilo bez dozvole i znanja optuženog Živkovića, što odbrana nije uspjela osporiti svojim žalbenim navodima.

140. Nakon razmatranja svih žalbenih prigovora odbrane, Apelaciono vijeće nalazi da su zaključci prvostepenog vijeća u pogledu odlučnih činjenica argumentovani i utemeljeni na izvedenim dokazima, te ih kao takve prihvata i ovo Vijeće.

141. Dakle, tužilaštvo je van razumne sumnje dokazalo postojanje svih elemenata krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti, odnosno postojanje širokog i sistematičnog napada na području Čajniča u periodu od aprila do kraja maja 1992. godine, usmjerenog protiv civilnog nesrpskog stanovništva, te da je optuženi znao za taj napad i postojanje veze između radnji optuženog Živkovića i tog napada.

142. Na kraju je potrebno ponoviti da prilikom utvrđivanja da li je zaključak prvostepenog vijeća bio opravdan, Apelaciono vijeće je imalo u vidu načelo da se ne treba olako upuštati u narušavanje činjeničnog stanja koje je utvrdilo prvostepeno vijeće, te da ovo Vijeće mora iskazati određeno uvažavanje u pogledu činjeničnog stanja koje je utvrdilo prvostepeno vijeće.

143. Stoga, Apelaciono vijeće zaključuje da je činjenično stanje iz pobijane presude pravilno i potpuno utvrđeno, te da odbrana optuženog Milorada Živkovića nije ponudila ovom Vijeću dovoljno jake i ubjedljive argumente u žalbi, koji bi dokazali suprotno.

C. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 298. ZKP BIH: POVREDE KRIVIČNOG ZAKONA

1. Standardi za odlučivanje po žalbi

144. Podnosilac žalbe koji tvrdi da je došlo do pogrešne primjene zakona mora, kako je već rečeno, navesti barem tu navodnu pogrešku, iznijeti uvjerljive argumente u prilog svojoj tvrdnji i obrazložiti na koji način je ta pogreška utjecala da odluka bude nezakonita.

145. U slučaju kada povreda zakona proizlazi iz primjene pogrešne pravne norme u presudi, Apelaciono vijeće može navesti tačnu pravnu normu i shodno tome preispitati relevantna činjenična utvrđenja prvostepenog vijeća. Time Apelaciono vijeće ne ispravlja

samo pravnu grešku nego osigurava primjenu odgovarajuće pravne norme na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje.

146. U slučaju kada Apelaciono vijeće zaključi da je prvostepeno vijeće pogriješilo u primjeni zakona, ali je uvjereno u tačnost činjeničnog stanja koje je utvrdilo prvostepeno vijeće, Apelaciono vijeće će preinačiti presudu u svjetlu pravilne primjene zakona i po potrebi samo utvrditi odgovarajuću kaznu, a u skladu sa odredbama člana 314. stav 1. i 308. ZKP BiH.

2. Žalba tužilaštva

147. Povredu krivičnog zakona iz člana 298. stav 1. tačka a) ZKP BiH, u odnosu na optuženog Milorada Živkovića, tužilaštvo nalazi prvenstveno u pogledu pravne kvalifikacije radnji optuženog Živkovića, opisanih u tački 1) pobijane presude. Naime, pretresno vijeće je navedene radnje optuženog kvalifikovalo kao krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH, izvršenog progonom i to radnjama zatvaranjem ili drugim teškim oduzimanjem fizičke slobode, suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava, a ne kao radnje krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH, izvršenog progonom, i to radnjama druga nečovječna djela slične prirode, učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja.

148. Prema žalbenim navodima tužilaštva, pretresno vijeće je moglo izvršiti spajanje činjeničnih opisa iz tačkama 1-a), 1-b), 1-c) i 1-f) sa tačkom 1. izmijenjene optužnice, ali na način da se navedene radnje pravno kvalifikuju kao krivično djelo druga nečovječna djela slične prirode, učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja, budući da je pretresno vijeće uz izvjesne korekcije prihvatilo činjenični opis radnji po tačkama 1-a), 1-b), 1-c) i 1-f) izmijenjene optužnice.

149. Tužilaštvo dalje ističe da utvrdivši potpuno i pravilno činjenično stanje pod tačkom 1. izreke pobijane presude, prvostepeno vijeće je povrijedilo krivični zakon kada je samo radnje optuženog Milorada Živkovića, kao svjesnog učesnika udruženog zločinačkog poduhvata prema bošnjačkom civilnom stanovništvu sa područja opštine Čajniče, pravno kvalifikovalo kao krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH, izvršenog progonom, i to radnjama zatvaranjem ili drugim teškim oduzimanjem fizičke slobode, suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava.

150. Nasuprot tome, tužilaštvo smatra da je radnje opisane pod tačkom 1. izreke pobijane presude trebalo pravno kvalifikovati kao radnje krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH izvršenog progonom, i to radnjama zatvaranjem ili drugim teškim oduzimanjem fizičke slobode, suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava i drugim nečovječnim djelima slične prirode, učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja.

3. Žalba odbrane optuženog Milorada Živkovića

151. Odbrana smatra da treba primjeniti zakon koji je najpovoljniji za optuženog, a to je Krivični zakon Bosne i Hercegovine koji je donesen 1993. godine, kada je Bosna i Hercegovina bila priznata kao samostalna država i kada je preuzela Krivični zakon bivše SFRJ. U žalbi se ističe da je Zakon identičan izuzev što je iz sistema krivičnih sankcija izostavljena smrtna kazna. Također ukazuje da je prvostepena presuda bila dužna da odgovori na pitanja odbrane koja su postavljena u završnoj riječi, a to je primjena KZ SFRJ ukoliko vijeće utvrdi da postoje osobito olakšavajuće okolnosti i ublaži izrečenu kaznu zatvora ispod zakonskog minimuma. S tim u vezi, odbrana se poziva na stavove u predmetima: Zijad Kurtović, broj X-KRŽ-06/299, Ćerim Novalić, broj X-KŽ-09/847 i Zdravko Mihaljević, broj X-KŽ-07/330.

152. Odbrana smatra pogrešnim zaključak prvostepenog suda da je tužilaštvo u toku dokaznog postupka uspjelo dokazati postojanje udruženog zločinačkog poduhvata u kojem je bilo više osoba uključujući i optuženog Milorada Živkovića. To što je neko član kriznog štaba, prema navodima odbrane, ne znači njegovu automatsku odgovornost. Odbrana postavlja pitanje, ako članovi kriznog štaba Duško Kornjača, Milorad Živković, Goran Karadžić, Duško Pejović i Miodrag Pejović, čine zločinačko udruženje, osnovanim se postavlja pitanje zašto i oni nisu optuženi, a izuzev Duška Kornjače, dostupni su tužilaštvu. Kako se u žalbi navodi, optuženi Živković nije bio, niti je mogao biti svjestan da njegove radnje mogu proizvesti nastale posljedice.

153. U žalbi se dalje ističe da kada se radi o namjeri kao jednom od osnovnih elemenata, na tužilaštvu je teret dokazivanja, namjera bi postojala ukoliko je to razumljivi zaključak koji se može izvući iz dokaznog materijala. Kako odbrana tvrdi, ovaj element nije dokazan, niti je dokazivan. Što se tiče drugog elementa, odnosno postojanja opšteg cilja iz

zajedničke namjere, odbrana ističe da znanje optuženog Živkovića za bilo kakav opšti cilj ili zajedničku namjeru, ili podržavanje iste, nije dokazano. Pri tome se u žalbi naglašava da je optuženi u inkriminisano vrijeme pomogao Hamidu Hasoviću i Dževadu Šeko, što su i potvrdili na glavnom pretresu, te da je sa mnogim svjedocima bio i ostao u dobrim odnosima i da su se viđali nakon rata, a i sada se viđaju, što nedvosmisleno govori da kod optuženog Živkovića nije bilo zločinačke volje, pa time nije ni mogao biti član UZP-a.

4. Nalazi Apelacionog vijeća

154. Povreda krivičnog zakona u skladu sa članom 298. tačka a) ZKP BiH postoji kada je u pitanju da li je djelo za koje se optuženi goni krivično djelo, te se može pojaviti u tri oblika, i to: 1) kao pogrešna ocjena da li djelo, za koje se tereti optuženi predstavlja ili ne predstavlja krivično djelo, 2) kao pogrešna ocjena postojanja, odnosno nepostojanja konstitutivnih obilježja krivičnog djela i 3) kao pogrešna ocjena postojanja ili nepostojanja protivpravnosti. Također, povreda iz člana 298. tačka d) ZKP BiH postoji kada sud pravilno utvrđeno činjenično stanje podvodi pod pogrešnu zakonsku odredbu i to tako što primjenjuje zakon koji nije mogao primjeniti ili zakon koji je trebao primjeniti, ali je to učinio na pogrešan način. Oba navedena slučaja imaju za posljedicu pogrešnu pravnu kvalifikaciju krivičnog djela, što znači da je optuženi oglašen krivim i njegove radnje ocijenjene kao krivično djelo, ali je u tim slučajevima pogrešno primjenjen krivični zakon.

155. Apelaciono vijeće prije svega ističe da sud nije vezan pravnom kvalifikacijom krivičnog djela iz optužnice, te da je nakon okončanja dokaznog postupka, prvostepeno vijeće na pravilan način kvalifikovalo radnje izvršenja optuženog Milorada Živkovića, iako tužilaštvo u žalbi tvrdi suprotno.

156. Na osnovu pravilno utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeno vijeće je radnje optuženog pravilno kvalifikovalo kao krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH, izvršeno progonom i to radnjama zatvaranjem ili drugim teškim oduzimanjem fizičke slobode, suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava, a ne kao radnje krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH, izvršenog progonom, i to radnjama druga nečovječna djela slične prirode, učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja, kako se to neosnovano sugerije u žalbi tužilaštva.

157. Stoga, ovo Vijeće zaključuje da tužilaštvo nije osnovano ukazalo na povredu člana 298. stav 1. tačka a) ZKP BiH, te da je prvostepeno vijeće radnje optuženog pravilno ocijenilo u pogledu pravne kvalifikacije.

158. Pitanje koji je krivični zakon povoljniji za optuženog, pokrenula je odbrana optuženog Milorada Živkovića u svojoj žalbi. Razmotrivši žalbene navode odbrane, Apelaciono vijeće nalazi da je pobijana presuda pravilno i detaljno analizirala sve okolnosti konkretnog slučaja, kao i relevantne propise, te je u skladu s tim prvostepeno vijeće došlo do zaključka da je KZ BiH iz 2003. godine povoljniji za optuženog kada se komparira sa zakonom koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela, odnosno zakonom na koji žalba ukazuje, odnosno KZ BiH iz 1993. godine.

159. Prije svega, potrebno je naglasiti da je osnovno polazište, kada se razmatra pitanje izbora povoljnijeg zakona (*lex mitior*), da se isto ne rješava *in abstracto*, već *in concreto*, to jeste ne uopćenim upoređivanjem starog i novog ili novih zakona, već njihovim upoređivanjem u odnosu na dati konkretni slučaj, jer isti zakon može biti povoljniji za jednog optuženog, a teži za drugog, u zavisnosti od toga za koje djelo se tereti, na koji način su propisani elementi tog krivičnog djela u zakonu, te kakve su odredbe o krivici ili kažnjavanju za to djelo.

160. U tom pogledu, Apelaciono vijeće u cijelosti prihvata argumentaciju iz pobijane presude, gdje se navodi da KZ BiH predviđa Zločine protiv čovječnosti u članu 172. KZ BiH, za čije izvršenje je propisana kazna zatvora od 10 godina ili dugotrajni zatvor. Međutim, kako prvostepeno vijeće pravilno primjećuje, zločini protiv čovječnosti, kao zasebno krivično djelo nije bilo predviđeno u KZ SFRJ, pa je stoga potrebno istaći da je u vrijeme kada su počinjena krivična djela, Bosna i Hercegovina kao nasljednica države SFRJ, bila strana potpisnica svih relevantnih međunarodnih konvencija o ljudskim pravima i međunarodnom humanitarnom pravu.

161. Dakle, bez obzira da li se posmatra sa aspekta međunarodnog običajnog prava, međunarodnog ugovornog prava ili "principa međunarodnog prava", za prvostepeno vijeće je nesporno da su ratni zločini, uključujući zločine protiv čovječnosti, predstavljali krivično djelo u kritičnom periodu, čime je načelo zakonitosti zadovoljeno.

162. Cijeneći sve naprijed navedeno, Apelaciono vijeće nalazi neosnovanim i paušalnim žalbene prigovore odbrane istaknute u pogledu primjene krivičnog zakona, te potvrđuje da

je prvostepeno vijeće ispravno primjenilo KZ BiH iz 2003. godine na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje iz pobijane presude.

163. Apelaciono vijeće želi istaći da komparacija predmetnog slučaja, koju je vršila odbrana u žalbi, sa drugim predmetima koji su se vodili pred ovim Sudom, ukazujući pri tome na nejednak tretman u pogledu primjene blažeg zakona, nije primjeren iz razloga što su optuženi u navedenim predmetima osuđeni za krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva, koje je bilo direktno propisano i KZ SFRJ, što ovdje nije slučaj, s obzirom da je optuženi Milorad Živković osuđen prvostepenom presudom za krivično djelo Zločini protiv čovječnosti, koje kako je naprijed navedeno nije bilo propisano KZ SFRJ.

164. Nakon što je utvrdilo da je KZ BiH primjenjiv u predmetnom slučaju, prvostepeno vijeće je došlo do pravilnog zaključka da su se u radnjama optuženog Milorada Živkovića, kako je to detaljno navedeno u izreci pobijane presude, stekla sva bitna obilježja krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH, izvršeno progonom i to radnjama zatvaranjem ili drugim teškim oduzimanjem fizičke slobode, suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava.

165. Nasuprot žalbenim navodima odbrane, Apelaciono vijeće na kraju ističe da je tužilaštvo dokazalo postojanje udruženog zločinačkog poduhvata kao načina izvršenja djela, odnosno njegove elemente koji se odnose na učešće više lica, postojanje zajedničkog cilja, te značajan doprinos u realizaciji zajedničkog cilja svakog od članova.

166. U tom smislu, pravilno je u pobijanoj presudi utvrđeno da je optuženi Živković kao načelnik CJB Čajniče bio i član Kriznog štaba, te da je bio upoznat sa odlukama i planovima i sam učestvovao u donošenju istih.

167. U prilog navedenom je i argumentacija prvostepenog vijeća da iz materijalnih dokaza proizlazi postojanje isprepletane mreže odnosa i raspodjele zadataka za zločine koji su se dogodili u opštini Čajniče. Članovi kriznog štaba na čelu sa svojim predsjednikom su imali glavnu ulogu, a vojne i policijske snage su bili instrumenti za izvršavanje zadataka. Članovi kriznog štaba su se kontinuirano međusobno savjetovali, zajednički djelovali i komunicirali na sastancima Kriznog štaba, te na taj način zajednički djelovali i sprovodili politiku utvrđenu kroz dokument *Uputstva o organizovanju i djelovanju organa srpskog naroda u Bosni i Hercegovini u vanrednim okolnostima*. Tužilaštvo je prema ocjeni prvostepenog vijeća uspjelo dokazati postojanje zajedničkog cilja progona nesrpskog stanovništva sa područja općine Čajniče koji se realizirao uvođenjem

mnogobrojnih restriktivnih mjera u aprilu mjesecu prema muslimanima, otpuštanjem policajaca muslimanske nacionalnosti, smjenjivanjem muslimana sa položaja u državnim ustanovama, uvođenjem barikada čime je uvedena kontrola kretanja muslimana u toj opštini, hapšenjem nesrpskog stanovništva i maltretiranjem na Mostini, što je dovelo do toga da nesrpsko stanovništvo već 12. aprila počinje napuštati opštinu Čajniče, a nakon ubistva zatvorenika na Mostini 19. maja 1992. godine svi muslimani su organizovano napustili Čajniče, a to su organizovali Duško Kornjača i Dušan Pejović koji je kao direktor transportnog preduzeća obezbijedio autobuse.

168. Što se tiče žalbenog prigovora da se drugi učesnici u UZP-u, a koje je utvrdilo prvostepeno vijeće u pobijanoj presudi, krivično ne gone, Apelaciono vijeće naglašava da je o tome bespredmetno govoriti, jer je krivično gonjenje izvršilaca krivičnih djela u isključivoj nadležnosti tužilaštva.

169. Slijedom navedenog, Apelaciono vijeće nalazi neosnovanim žalbene navode koji su ukazivali na pogrešnu primjenu krivičnog zakona.

D. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 300. ZKP BIH: KRIVIČNOPRAVNA SANKCIJA

1. Standardi za odlučivanje po žalbi

170. Žalba na odluku o kazni može se ulagati po dva različita osnova, kako to predviđa član 300. ZKP BiH.

171. Žalba na odluku o kazni može se, prije svega, uložiti na osnovu toga da prvostepeno vijeće nije primjenilo relevantne zakonske odredbe prilikom odmjeravanja kazne. Međutim, Apelaciono vijeće neće preinačiti odluku o kazni samo zbog toga što prvostepeno vijeće nije primjenilo sve relevantne zakonske odredbe, već će Apelaciono vijeće preispitati odluku o kazni samo ako podnosilac žalbe pokaže da je propust da se primjene sve relevantne zakonske odredbe doveo do nepravilne presude. Ako Apelaciono vijeće smatra da je došlo do nepravilne presude ono će utvrditi odgovarajuću kaznu na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog od strane prvostepenog vijeća i pravilno primjenjenog zakona.

172. S druge strane, podnosilac žalbe može osporavati odluku o kazni zbog toga što je prvostepeno vijeće neprimjereno iskoristilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne. Apelaciono vijeće naglašava da prvostepeno vijeće ima široko diskreciono pravo u utvrđivanju odgovarajuće kazne, pošto je prvostepeno vijeće u poziciji da najbolje može odmjeriti i ocijeniti dokaze izvedene na glavnom pretresu. Shodno tome, Apelaciono vijeće neće remetiti analizu prvostepenog vijeća o otežavajućim i olakšavajućim okolnostima kao ni težinu koja je data tim okolnostima, osim ako podnosilac žalbe ne pokaže da je prvostepeno vijeće zloupotrijebilo svoje široko diskreciono pravo.

173. Naime, podnosilac žalbe mora pokazati da je prvostepeno vijeće dalo težinu nebitnim i irelevantnim pitanjima, da nije dalo težinu ili dovoljno težine relevantnim pitanjima, da je napravilo očiglednu grešku u odnosu na činjenice na koje je primjenilo svoje diskreciono pravo ili da je odluka prvostepenog vijeća bila u tolikoj mjeri neopravdana, ili jednostavno nepravedna, da Apelaciono vijeće može izvesti zaključak da prvostepeno vijeće nije koristilo svoje diskreciono pravo na primjeren način.

174. Apelaciono vijeće konstatuje da prvostepeno vijeće nije obavezno da posebno obrazlaže svaku otežavajuću i olakšavajuću okolnost. Ako je Apelaciono vijeće uvjerenom da je prvostepeno vijeće razmatralo te okolnosti, ono neće izvesti zaključak da je prvostepeno vijeće zloupotrijebilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne.

2. Žalba tužilaštva

175. Tužilaštvo žalbom ukazuje i na pogrešan stav pretresnog vijeća prilikom odmjeravanja kazne zatvora optuženom Miloradu Živkoviću, optuženom za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu usmjerenom prema bošnjačkom civilnom stanovništvu sa područja opštine Čajniče. Naime, pretresno vijeće je prema optuženom Živkoviću primjenilo odredbe o ublažavanju kazne iz člana 49. KZ BiH, tako što je na strani optuženog cijeno postojanje naročito olakšavajućih okolnosti, te na taj način optuženom izreklo preblagu kaznu zatvora.

176. Tužilaštvo smatra da okolnosti kao što su neosuđivanost optuženog, držanje u toku sudskog postupka, lične i porodične prilike optuženog, kao i njegovo saosjećanje sa oštećenima zbog njihovih gubitaka, ne mogu same po sebi predstavljati naročito

olakšavajuće okolnosti u smislu odredbe člana 49. KZ BiH. Ovo pogotovo iz razloga što su navedene okolnosti u jednom dijelu presude (paragraf 432. i 433.) cijenjene od strane pretresnog vijeća kao olakšavajuće okolnosti, a u drugom dijelu presude kao naročito olakšavajuće okolnosti (paragraf 437.).

177. Tužilaštvo ne osporava činjenicu da je optuženi Živković u vrijeme ratnih dejstava dolazio u kontakt sa oštećenim Bošnjacima, da im je pomagao, ali sve navedeno upućuje na činjenicu da je optuženi u to vrijeme obavljao značajnu funkciju u civilnoj vlasti opštine Čajniče, te da je samim tim imao značajnu i uticajnu ulogu u ratnim aktivnostima koje su se u relevantom periodu odvijale na području opštine Čajniče. Navedene okolnosti, kao i činjenica da je optuženi Živković bio školovano i visokopozicionirano policijsko lice, te dobro upoznat sa ratnim pravom, kao i pravilima postupanja sa civilnim licima, prema stavu tužilaštva predstavljaju samo otežavajuće okolnosti na strani optuženog, budući da je na svojoj dužnosti bio obavezan da spriječi nezakonito lišavanje slobode, zatvaranje i premlaćivanje lica bošnjačke nacionalnosti, pogotovo ako se ima u vidu podatak da su neki od zarobljenika bili prijeratni bliski prijatelji optuženog (Mehmed Trgo i dr.), a neki su čak bili i maloljetna lica (Muharem Cicvara zv. „Prle“, Salih Čolak...).

178. Ispravnim postupanjem i ocjenom gore navedenih okolnosti pretresno vijeće je bilo u obavezi da izrekne optuženom kaznu zatvora u granicama propisanim za krivično djelo iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH, bez primjene odredbi o ublažavanju kazne iz člana 49. KZ BiH.

3. Žalba odbrane optuženog Milorada Živkovića

179. Žalbom se ukazuje da prvostepeno vijeće nije pogriješilo što je našlo da na strani optuženog Milorada Živkovića pored olakšavajućih okolnosti, postoje i osobito olakšavajuće okolnosti, koje omogućavaju ublažavanje kazne ispod zakonskog minimuma. Međutim, odbrana akcentira, da je prvostepeno vijeće primijenilo zakon koji je moralo da primijeni, a to je KZ BiH iz 1993. godine koji je najpovoljniji po optuženog po kojem je zakonski minimum kazne za ovo djelo 5 godina, ta bi kazna bila ispod ovog minimuma. Stoga odbrana, a prije svega opreza radi, predlaže da se primijeni zakon koji se mora primjenjivati, te ukoliko nađe da postoji krivična odgovornost optuženog Živkovića da mu

ublaži kaznu ispod zakonskog minimuma u granicama koje je optuženi proveo u pritvoru, a to je 2 godine i 4 mjeseca.

4. Nalazi Apelacionog vijeća

180. Prije svega, Apelaciono vijeće nalazi pravilnom i potpunom argumentaciju iz pobijane presude koja se odnosi na način utvrđivanja i visinu krivičnopravne sankcije za optuženog Milorada Živkovića.

181. Naime, u pobijanoj presudi je cijenjeno da optuženi prije počinjena krivičnog djela nije bio osuđivan, te da je bio dobar čovjek, oženjen, otac dvoje malodobne djece i dobar komšija, što je prvostepeno vijeće ocijenilo kao olakšavajuće okolnosti.

182. Nasuprot žalbenim prigovorima tužilaštva prvostepeno vijeće nije cijenilo kao olakšavajuće okolnosti primjereno držanje optuženog tokom suđenja i njegov odnos prema sudu, ali je istaklo da nije moglo zanemariti da je optuženi tokom trajanja ovog postupka, pokazao izuzetno korektno ponašanje i poštovanje Suda i suosjećanje sa oštećenim u ovom krivičnom postupku.

183. Nadalje, kao otežavajuće okolnosti, prvostepeno vijeće je cijenilo učešće u zločinu ove težine u kojem je pojedinac odigrao tako značajnu ulogu kao načelnik policije čija je dužnost bila da se brine za sigurnost svojih sugrađana. Međutim, kada je prvostepeno vijeće sagledalo sve pojedinačne elemente, utvrdilo je da olakšavajući faktori nadilaze otežavajuće, posebno oni koji se odnose na način počinjenja krivičnog djela, s obzirom da u vrijeme preduzimanja radnji za koje je ovom presudom oglašen krivim nije pokazao okrutnost u postupanju, niti se nasilno ponašao.

184. Nakon cjelokupne ocjene svih naprijed navedenih činjenica i okolnosti, prvostepeno vijeće je kao osobito olakšavajuće okolnosti u smislu člana 49. KZ BiH uzelo u obzir i cijenilo raniji život optuženog, odnosno činjenicu da do momenta učinjenja predmetnog krivičnog djela nije osuđivan, te da je držanje optuženog u toku sudskog postupka bilo primjereno, prikladno i u skladu sa očekivanjima vijeća, što samo po sebi ne predstavlja ni otežavajuću niti olakšavajuću okolnost. No činjenica da je optuženi pokazao suosjećanje sa oštećenim zbog njihovih gubitaka, da je i dalje u prijateljskim odnosima sa nekim stanovnicima nesrpske nacionalnosti sa područja opštine Čajniče, te da je porodičan

čovjek i otac dvoje djece, prvostepeno vijeće je cijenilo u kontekstu osobito olakšavajućih okolnosti, te zaključilo da se sa ublaženom kaznom može postići svrha kažnjavanja.

185. Dakle, suprotno tvrdnjama tužilaštva, ovo Vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće dalo ocjenu svih olakšavajućih i otežavajućih okolnosti, kao i osobito olakšavajućih okolnosti, u konkretnom slučaju, imajući u vidu sve subjektivne i objektivne faktore koji se odnose na krivično djelo i njegovog počinioca, a koju ocjenu kao pravilnu i potpunu prihvata i ovo Vijeće.

186. Ovo Vijeće također nalazi da je odlučujući o kazni, prvostepeno vijeće imalo u vidu da odluka o kazni mora uvijek izražavati individualiziranu, zakonom predviđenu društvenu osudu zbog konkretnog krivičnog djela, tako da žalbeni navodi tužilaštva koji ukazuju na neprimjerenu krivičnopravnu sankciju prema optuženom Miloradu Živkoviću nisu osnovani.

187. Nadalje, kako je već naprijed navedeno Apelaciono vijeće prihvata pravnu kvalifikaciju utvrđenu pobijanom presudom, odnosno da je optuženi Milorad Živković počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti progonom iz člana 172. stav 1. tačke h) KZ BiH u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, i to radnjama zatvaranjem ili teškim oduzimanjem fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava, te je stoga neosnovan i neprihvatljiv prigovor odbrane da je zbog pogrešne primjene krivičnog zakona nepravilno odmjerenom kazna zatvora optuženom.

188. Bitno je također istaći da je optuženi krivično djelo koje mu se stavlja na teret izvršio sa direktnim umišljajem, svjestan djela i posljedica preduzetih radnji, te da su samim tim neosnovani žalbeni navodi odbrane da je kazna zatvora trebala biti određena u kraćem trajanju u odnosu na izrečenu.

189. Shodno prethodno navedenom, ovo Vijeće zaključuje da se blažom kaznom prema optuženom ne bi postigla svrha kažnjavanja, što ukazuje da žalbeni navodi branioca optuženog nisu osnovani, te su kao takvi i odbijeni.

190. Dakle, prema ocjeni Apelacionog vijeća sve okolnosti koje utiču na visinu kazne su pravilno cijanjene od strane prvostepenog vijeća, koje je ispravno iskoristilo svoje diskreciono pravo kod valoriziranja istih, zaključujući da okolnosti koje su uzete u razmatranje u svojoj ukupnosti opravdavaju izrečenu kaznu zatvora.

191. Stoga, Apelaciono vijeće, nakon što je razmotrilo sve naprijed navedeno, nalazi da je kazna zatvora u trajanju od 6 (šest) godina, s obzirom na sve olakšavajuće, otežavajuće

i osobito olakšavajuće okolnosti, te učešće i ulogu optuženog u počinjenju krivičnog djela, proporcionalna težini krivičnog djela i da će se ovom sankcijom ostvariti svrha kažnjavanja predviđena članom 39. KZ BiH.

IV. ODLUKA U ODNOSU NA OPTUŽENOG DUŠKA TADIĆA

A. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 298. ZKP BIH: POVREDE KRIVIČNOG ZAKONA

1. Žalbeni navodi tužilaštva

192. Povreda krivičnog zakona iz člana 298. stav 1. tačka c) ZKP BiH ogleda se prije svega u tome što je pretresno vijeće pogrešno zaključilo da u odnosu na optuženog Duška Tadića postoje okolnosti koje isključuju njegovo krivično gonjenje za radnje opisane pod tačkom 1) i 1-ć) izreke pobijane presude, budući da je optuženi Duško Tadić za isto djelo već pravosnažno oslobođen presudom Kantonalnog suda u Sarajevu, broj K-127/03 od 31.03.2004. godine.

193. Međutim, tužilaštvo naglašava da u konkretnom slučaju ne postoji osnov za primjenu načela *ne bis in idem* iz člana 4. ZKP BiH, s obzirom da činjenični opis radnji pravosnažne presude Kantonalnog suda u Sarajevu, ne obuhvata radnje opisane pod tačkom 1-ć) izmijenjene optužnice tužilaštva. Naime, pomenutom presudom, optuženi Duško Tadić oslobođen je od optužbe da je počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 154. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: KZ FBiH), i to radnjama protivzakonitog odvođenja i zatvaranja civila Salke Čauševića, dok je tačkom 1-ć) izmijenjene optužnice tužilaštva optuženom Tadiću na teret stavljeno izvršenje krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH progonom, i to radnjama lišenjem života zatočenika: Zlatka Bukve, Jusufa Čauševića, Envera Gluščića i dr., zatvaranjem zatočenika Muhidina Kekića zv. Mačak, Selima Trgo, Hajrudina Trgo, Fehima Alihodžića, Sulejmana Homoraša, Ramiza Homoraša i Mirsada Popovića i prisilnim nestankom zatočenika Hajrudina Trgo, Dede Šehovića, Ahme Agovića i dr..

194. Imajući u vidu navedeno, tužilaštvo ističe da krivični postupci koji se vode protiv istog lica za različite događaje ne predstavljaju povredu načela *ne bis in idem*, bez obzira što su se ti događaji dogodili na istom području, što je njihov izvršilac imao isto svojstvo,

što su se desile u relativno istom vremenskom periodu i što su radnje bile usmjerene protiv muslimanskog stanovništva jedne opštine.

195. Neosnovano je i pozivanje pretresnog vijeća u pobijanoj presudi na činjenični opis iz optužnice Kantonalnog tužilaštva Goražde, s obzirom da je ista izmijenjena od strane tužioca Kantonalnog tužilaštva Sarajevo, pa samim tim njen činjenični opis više ne egzistira.

196. Tužilaštvo neprihvatljivim smatra zaključak pretresnog vijeća da se u konkretnom slučaju radi o već presuđenoj stvari s obzirom da je uvidom u spis Kantonalnog suda u Sarajevu u predmetu protiv optuženog Duška Tadića, utvrđeno da se nisu izvodili dokazi na okolnosti ubijanja zatočenika na lokalitetu Mostine, već da je presuda donijeta isključivo u pogledu krivičnog djela zatvaranja civila Salke Čauševića, a ne krivičnog djela ubistva zatočenika Zlatka Bukve, Hajrudina Trgo i dr., zatvaranja Muhidina Kekića, Selima Trgo i dr., te prisilnog nestanka Hajrudina Trgo, Dede Šehovića, Ahme Agovića i dr. jer za primjenu principa *ne bis in idem* nedostaje jedan od kumulativnih uslova, a to je da nije donesena pravomoćna sudska odluka za ova krivična djela i lica.

197. Pomenuti zaključak prvostepenog vijeća je i u suprotnosti sa zaključcima prvostepenog vijeća na stranici 117. pod tačkom 395., na stranici 118. pod tačkom 398. i na stranici 119. pod tačkom 407. u kojima se navodi da je optuženi Duško Tadić za isto krivično djelo već pravomoćno oslobođen pravomoćnom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj K-127/03 od 31.03.2004. godine.

198. Također, Kantonalno tužilaštvo u Sarajevu nije donijelo naredbu o obustavi istrage protiv Duška Tadića zbog krivičnog djela lišenje druge osobe života (ubistvo), niti je postupajući tužilac Kantonalnog tužilaštva u Sarajevu odustao od krivičnog gonjenja optuženog Duška Tadića zbog krivičnog djela lišenje druge osobe života (ubistvo).

199. Tužilaštvo naglašava da sve i kada bi se prihvatio zaključak prvostepenog vijeća, onda bi se omogućilo izbjegavanje krivične odgovornosti za naknadno otkrivena krivična djela. Tačno je da su se radnje desile u kontinuitetu, od istog lica i na istom području, ali se radnje iz pravomoćne presude Kantonalnog suda u Sarajevu i izmijenjene optužnice tužilaštva pod tačkom 1-ć) odnose na različita krivična djela koja imaju različita zakonska obilježja.

200. Nadalje, pored toga u konkretnom slučaju radi se o različitim oštećenim licima, a i posljedice krivičnih djela, pobliže opisanih pod tačkom 1-ć) izmijenjene optužnice

Tužilaštva BiH, znatno su veće od posljedica iz pravomoćne presude Kantonalnog suda u Sarajevu, koja je postala pravomoćna samo u odnosu na hapšenje i zatvaranje oštećenog Salke Čauševića, a nikako u odnosu na zatvaranje, ubijanje i prisilni nestanak drugih civila muslimanske nacionalnosti sa područja opštine Čajniče koji su bili zatočeni na lokalitetu Mostine i pored nesporne činjenice da je Salko Čaušević pripadnik muslimanskog stanovništva.

201. Stoga, tužilaštvo predlaže da Apelaciono vijeće uvaži žalbu tužilaštva, na način da se odbijajući dio presude Suda BiH, broj S1 1 K 003833 10 Kri od 12.04.2013. godine, u odnosu na optuženog Duška Tadića, za radnje pod tačkom 1. i 1-ć) izreke presude, ukine i održi pretres.

2. Nalazi Apelacionog vijeća

202. Povreda krivičnog zakona iz člana 298. stav 1. tačka c) ZKP BiH postoji ukoliko postoje okolnosti koje isključuju krivično gonjenje, a naročito da li je nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja ili je gonjenje isključeno usljed amnestije ili je stvar pravomoćno presuđena. U konkretnom slučaju tužilaštvo je ukazivalo na povredu krivičnog zakona povodom pravomoćno presuđene stvari.

203. Prije svega, Apelaciono vijeće primjećuje da povreda krivičnog zakona, na koju žalbom ukazuje tužilaštvo, sve i da postoji, za posledicu ne može imati ukidanje pobijane presude, a što je tužilac neosnovano predložio.

204. Nadalje, razmotrivši navedeni žalbeni prigovor tužilaštva, Apelaciono vijeće nalazi da prvostepeno vijeće nije povrijedilo krivični zakon, te da se u pobijanoj presudi pravilno navodi da se u konkretnom slučaju radi o presuđenoj stvari (*res iudicata*).

205. Stoga, ovo Vijeće zaključuje da je prvostepeno vijeće donijelo pravilnu odluku, odnosno presudu kojom se optužba odbija u odnosu na optuženog Duška Tadića, da je on kao učesnik udruženog zločinačkog poduhvata preduzetog u cilju progona cjelokupnog bošnjačkog stanovništva opštine Čajniče na nacionalnoj i vjerskoj osnovi, izvršio progon u vezi sa ubistvom, zatvaranjem ili drugim teškim oduzimanjem fizičke slobode suprotno osnovnim pravima međunarodnog prava i prisilnim nestankom osoba.

206. Ovakvu odluku prvostepeno vijeće je donijelo iz razloga što je, kako se navodi u pobijanoj presudi, optuženi Duško Tadić za isto djelo već pravomoćno oslobođen presudom Kantonalnog suda u Sarajevu, broj K-127/03 od 31.03.2004. godine. Navedenom presudom optuženi Duško Tadić je oslobođen od optužbe da je protivpravno lišio slobode i zatvorio lice Salku Čauševića kao pripadnika muslimanskog stanovništva, koji je također bio i premlaćivan na Mostini.

207. Ova činjenična utvrđenja prvostepenog vijeća, Apelaciono vijeće nalazi pravilnim, iz razloga što je činjenični opis krivičnog djela za koje je optuženi pravomoćno oslobođen i onog iz predmetne optužnice u bitnom istovjetan. U tom smislu se u pobijanoj presudi navodi da je cjelokupan kontekst inkriminacije iz pravomoćne presude smješten u istom prostoru, u istom vremenskom razdoblju, da je optuženi postupao u istom svojstvu i sa istim ciljem kao i u predmetnoj optužnici, a da je razlika samo u identitetu oštećenika i nastupjelim posljedicama.

208. S tim u vezi, potrebno je istaći da se potvrđenom optužnicom Kantonalnog Tužilaštva u Goraždu, broj 21/98 od 29.09.2003. godine, optuženom Dušku Tadiću stavljalo na teret da je vršio hapšenje i zatvaranje muslimanskog stanovništva u kontejner u mjestu Mostina u kome su premlaćivani i zlostavljani, a nakon toga većina muslimana koja je bila zatvorena u kontejner od strane paravojne formacije Miluna Kornjače ubijana na lokalitetu Mostine.

209. Dakle, kao i optužnicom Tužilaštva BiH, optuženom Dušku Tadiću su stavljene na teret i radnje ubijanja, te je u krivičnom postupku pred Kantonalnim sudom u Sarajevu, vođen postupak i izvođeni dokazi i u odnosu na te inkriminacije. Tužilaštvo BiH u tom pogledu nije ponudilo objektivne dokaze da nisu izvođeni dokazi na navedene činjenične okolnosti.

210. Nasuprot žalbenim navodima tužilaštva, prvostepeno vijeće je pravilno utvrdilo da je Salko Čaušević, kao oštećeni, pripadnik muslimanskog stanovništva, te da je optuženi Duško Tadić već pravomoćno oslobođen za hapšenje i protivpravno zatvaranje muslimanskog stanovništva i njihovo premlaćivanje, a da je hapšenje, zatvaranje i ubijanje predstavljalo jedan događaj, blisko povezane radnje koje su se desile u kontinuitetu, te da stoga nije bilo moguće ponovno voditi krivični postupak za isti događaj i pred Sudom BiH, jer se radi o presuđenoj stvari.

211. Apelaciono vijeće smatra da bi u konkretnom slučaju došlo do dvostrukog postupka da je prvostepeno vijeće donijelo drugačiju odluku, iz razloga što radnje optuženog iz pravomoćne presude i predmetne optužnice nisu odvojene jedna od druge, te se radi, kako se to pravilno navodi u pobijanoj presudi, o istom događaju iz prošlosti, a samo drugačijem obliku učešća optuženog Duška Tadića u njemu i drugačije pravne kvalifikacije.

212. Slijedom navedenog, Apelaciono vijeće zaključuje da je za radnje koje se optuženom Dušku Tadiću stavljaju na teret optužnicom Tužilaštva BiH već vođen krivični postupak pred Kantonalnim sudom u Sarajevu, dakle te radnje su bile predmet odlučivanja, ali u konačnici nije presuđeno za radnje ubijanja zbog izmjene optužnice, nego je presuđeno samo za protivpravno lišenje slobode i zatvaranje Salke Čauševića kao pripadnika muslimanskog stanovništva, tako da nije moguće voditi novi krivični postupak povodom iste krivične stvari (princip *ne bis in idem*). Stoga, ovo Vijeće nije uvažilo žalbene navode tužilaštva kao osnovane.

213. U skladu sa naprijed navedenim, a na osnovu člana 310. stav 1. u vezi sa članom 313. ZKP BiH, odlučeno je kao u izreci presude.

Zapisničar
Pravni savjetnik

Neira Tatlić

PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA

Mirko Božović

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.